

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 4 coroane.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrațiunii (strada Poplăcii nr. 15).

Un țir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani a' treia-ora 10 bani.

La gimnasia române!

Dacă luăm în mână programele (dările de seamă) dela gimnasiile ungurești înființate printre Români, deși după legea de naționalități art. 44 din 1868 ar trebui să fie românești, ne surprinde numărul cel mare al școlărilor români la aceste școli. În Sibiu d. e. numărul Românilor trece mult peste jumătatea celor înscriși.

Noi avem prea puține gimnasilor, ca să ne putem da toți copiii la școală românească, așa că sîntem siliți să-i lăsăm și la școli străine. Urmarea e, că zilnic întîlnim bărbați de-ai noștri, oameni cu multă învățătură, cari nu vorbesc bine românește, nu cunosc istoria Românilor, nu pot să se încălzească cum trebuie de ceea ce interesează pe poporul român. Nici nu e mirare, pentru că el în școlile străine nu aude nici-cînd vorbindu-se despre poporul lui și și dacă aude, apoi numai adevărul nu 'i-se spune, ci hulă și batjocură. Și nu e rar lucru să întîlnești Români, cari au credința, că poporul nostru are puțină cultură, puțină literatură, peste tot, a făcut puțină ispravă. Judecata asta greșită, isvorită din necunoștință, îi face să desprețuească ce e românesc și să ridice în slavă aceea ce e străin.

De unde să știe un tinăr trecut prin gimnasiile străine, că ce farmec de gândire și de limbă poți găsi în scrierile lui Odobescu, Alexandri, Slavici, Hașdeu, Eminescu, Carmen Sylva, Ureche, Ispirescu, Stăncescu, Coșbuc, Vlahuță, și în ale numeroșilor scriitori din generația mai nouă, ca St. O. Iosif, Ioan

Adam, etc., și în revistele la cari ei colaborează? De unde să știe ei amănunțele une-ori înălțătoare de inimi până la estav, alte-ori duiosae, ori sfășietor de dureroase, pe cari le află așa de minunat zugrăvite în istoria neamului nostru scrisă de vechii cronicari, ori la istoricii Bălcescu, Tocilescu, Xenopol, Baritiu, dacă nici n'au auzit, decum să le fi citit cronicile sau istoriile?

De unde să-și fi adunat ei în sufletele lor chiar însuflețire pentru neam și al lui trecut și ale lui așezăminte, cînd toate acestea li-se retac în școlile maghiare, în cari li-se spune că Horia n'a fost un luptător pentru îmbunătățirea ticăloasei sorți a poporului, ci un hoț de rînd, ear' Iancu «căpitan de bandiți!»

Eată pentru-ce dar' zicem: Fiecare părinte român, dacă chiar ține băiatul la școli străine, pentru că le are poate mai aproape și pentru însușirea limbii, facă-o asta cu băiatul în clas. 1-6 ale gimnasiului, dar' nesmintit în clasele VII. și VIII, ori chiar din a șeasa începînd, ducă-l la gimnasiile românești din Brașov, Blaj sau Năsăud, unde el va învăța românește cum se cade și va face cunoștință cu literatura română, pe care o va îndrăgi și cu adevărata istorie a poporului seu!

Asta e de lipsă și pentru faptul, că în aceste clase începe a se forma judecata de sine a tinărului, 'i-se dă direcția judecării lui asupra întîmplărilor lumii și a stărilor din ea, aci începe a-l face bărbat gânditor și a-i forma caracterul! De aceea e bine, ca în acest timp el să se aplece sub înjurirea unor profesori, cari să-i spună adevărul deplin nu

schimosit, cum 'i-se spune în școlile străine.

Limbă ungurească sau nemțească a învățat destulă în cele 5-6 clase ale gimnasiului, învețe în cele 2 ori 3 din urmă, limba românească, că apoi ear' la ungurească merge mai departe dacă trece la universități.

«E greu să schimbe limba de studiu?». Ah! Unui tinăr vrednic nu 'i iertat să 'i pese de asta! Vre-o jumătate de an are nițică greutate, de aci încolo merge! Apoi profesorii români știu judeca și îi vor face toate ușurările, ca să nu întîmpine un astfel de elev greutăți.

De aceea părintele, care și iubeste copilul și neamul, își va da băiatul, care a terminat șese clase gimnasiale, la gimnasiu românesc.

Slovaci în procesuați. Pe oficialul de bancă Nicolae Piotor, ca redactor la «Zabaven Kuizky» și pe avocatul Dr. Ioan Mudrony, ca autor al unui articol, apărut în aceste cărți, 'i-a pus procuratura din Budapesta sub acuză pentru pretinsă agitație contra națiunii maghiare. Ambii acușați locuiesc în T.-Sân-Mărtin.

Noi, apoi Șvabii din Bănat și acum Slovaci. Ce 'i-s căldurile!

Tratatul de Berlin. Se vestește din Cetinș, că principele Nicolae a făcut demersuri presante pe lângă țar, ca acesta să suleveze chestia revizuirii tratatului de Berlin. Principele crede momentul potrivit din cauza apropierii produse între Italia și Rusia.

FOIȚA.

Un Pipăruș modern.

— Parodie. —
(Urmare).

Se 'ncruntă-atuncea sfânta Mercuri
Și s'biară: «Tu? Cotor păgân?!
Te cară cioară blăstămată!
Mă mir că smei te mai țin
Cu zile! Hei! Tu nici-odată,
De cînd pe lume-ai răsărit,
În zi de Mercuri n'ai postit!
Și totuși ai obrăsnicie
Să vii pe-aici? Ocară vie
Și drac ce ești! Fugi, că te-omor
Și fac să te cunoască satul!»
Și-atuncia svr! cu Leonatul
În capul lui Achim Cotor:
Așa de bine-'i unge-o falcă,
Cât bietul Chim în șapte calcă!
«Așteaptă tu! S'apuc un schiap

Să-ți scot de dulcele din oap!
Dar' Chim e om: cinstește obrazul
Bătrănelor; Achim e țap:

Așa ușor trece prilazul!
Ce lucru sarbed și poait!
Așa-'l lovide sfânta Mercuri,
Cât el era acum silit
Să-și lege ospul tot degit
Și peste fălci să pue cercuri!
Voia să 'ntoarne-acas' acum,
Să lase la năpasta toate!
Să-'ntoarne? Oh, dar' nu se poate,
Că el avea să-și facă drum
Prin locuri vechi: întîmplemintea
Cerea drum chiar pe dinaintea
Căsuței sfintei Luni și Joi —
Și, dragii mei, știți bine voi,
Că 'n locul unde-ai pățit moară,
Cu greu mai mergi de-a doua oară!
Dar' ce? Achim e om cu minți;
Se duce pe unde-'l duce dorul!
Va merge 'ncet încetșorul,
Va da de sate fără sfînți,
Și-și va găsi de nou odorul!

Va nimeri — într'un noroc
Și-n țeri la craiul Poloboc!
El face dar' o sfântă cruce
Și-un «mulțumesc» că mă departi.
Și-apoi s'a dus. Dar' cum se duce,
Nevrînd pe plaiu străin s'apuce,
Sovește chiar la sfânta Marți.
El dă din umeri, tot e rece
Și strigă plin de jale: «Dec!
Mă tem pe-aicea chiar a trece!
Dar' am să trec! Că dacă trec
Și 'n treacăt sfat nu voiu pofti,
Eu cred că nu m'a păru!»
El n'are prioini să se teamă,
Că sfânta Marți tocmai stătea
La foc, tivindu-'și o năframă. —
Achimul însă cum trecea,
Mereu în lature privia,
Și cînd el ca scăpat se ține,
Năcz și posnă! Sare-un căne,
Și-'i sare tocmai după cap!
«Așa-'i că nici aici nu scap!»
Își zice Achim, strigînd pe nume
Tot «nea Bălan, Cloțan, Sobol!»

Beksics redivivus. *Beksics a comis un nou studiu în chestia sēcuească. Și acum recomandă mijloace, prin cari naționalitățile sē fie împedecate, îndeosebi în dezvoltarea lor economică, căci numai așa pot fi ridicați Sēcuii ajutați cu toată forța statului. Reproducem următoarele pasagii, espuse în obicnuitul lui stil bombastic: Tinta politiceii noastre naționale este susținerea, resp. restituirea vechilor relațiuni de rasă. Succedându-ne aceasta, vom realiza statul național maghiar asigurat pentru vecie. Înmulțindu-se Maghiarii ca număr, avere și cultură în măsură mai mare ca naționalitățile, îndeosebi Români, într'o jumătate de secol vor inunda Transilvania astfel, ca ținuturile naționalităților sē formeze grupuri izolate, cari nu mai pot strica nimic. Două scăderi are relațiunea de rasă pentru Maghiari: scăderea nașterilor la acestia și în unele ținuturi înmulțirea nașterilor la naționalități, apoi îndeosebi în Transilvania lărgirea tot mzi mare a proprietății române și săsești de pământ. Din punctul de vedere al Transilvaniei trebuie cercetate înainte de toate rapoartele industriale. O dezvoltare mare industrială e necesară în Transilvania nu numai din punct de vedere economic, ci și politic. Cel dintâiu teritor potrivit pentru aceasta e Țeara-Sēcuiilor. Industrializarea acesteia ar oprî pe Sēcuii dela emigrare și ar face, ca acestia sē fie punctul de greutate în Transilvania. Țeara-Sēcuiilor s'ar ridica, ținuturile române și săsești ar scăde. Numai în modul acesta se poate rezolva chestia sēcuească și cu ea cea transilvană.*

Paște murgule...

ALEGEREA DIN CRISTIAN. În cerul Cristianului a fost aclamat prin alegerii săși deputat dietal unicul candidat, dl Greskovits, fiscal comitatens.

Nouă școale de stat. Pe când miseria și sērăcia bate la ușile sermanilor locuitori ai țării noastre, silindu-'i sē iee lumea în cap și sē pribegească flămânzi pe stradele Hamburgului, după cum constată și foile maghiare, guver-

nul maghiar alte griji n'are decât sē aducă din visteria statului nouē jertfe pe seama hidoasei dihanii a maghiarisării. Pentru anul viitor școlar guvernul maghiar mai aruncă în cărca naționalităților o mulțime de școale de stat. Dintre aceste școale notăm pe următoarele: În comitatul Aradului se înființează școale de stat în comunele: Că-mărașul-mare, Medgyes, Bodzás. În comitatul Bihorului în Fekete-erdő, Hossuhát. În al Cianadului în: Kunágota, Pitvanos, Kevertes, Kisiratos. În al Gőa-ului în: Nadabula, Rudna. În al Hunedoarei în: Fornădia. În al Tërnavei-mioi în Bun. În al Caraș-Severinului în: Tomăști, Anina, (Bocșamontană, Ciclova, Dugneșica, Ferencfalva, Kalina, Kohldorf, Moldova, Neumark, Oravița montană, Padina-Matje, Reșița-Montană, Reșița-Română, Stajerlek, Sasca-montană, Secul, Vaskő. În comitatul Nyitrei în 13 comune locuite de Slovaci. Apoi în comitatul Presburgului, Sătmarului. În comitatul Sibiiului în Seliște. În al Sělagiului în Ardău. În al Timișului. Gertenyes, Szrediste. În al Torontalului: Tervár, Ujhely, Kübekháza, Beoicherec etc.

Statul a ridicat deodată 126 de școale pe teritorul locuit de Slovaci, Șvabi, Germani și Români și sporește pentru anul viitor numărul învățătorilor de stat cu 262

Făț de aceasta asediare a ținuturilor locuite de naționalități cu școli de stat, naționalităților li se impune sē se folosească de toate mijloacele legale spre a contra-balansa influența maghiarizătoare a acestor școale.

Obrăsnicie anglo-jidană. Camerele române votaseră în Martie a. o. o lege, care are sē scutească pe muncitorii din țeară față de invasiunea celor bulgari etc. Loviți se simțesc și Jidanii pripășiiți din Galiția și Rusia în România. Apărarea acestora a luat-o în parlamentul englez deputatul Hayter, care a cerut dela ministrul englez de esterne sē intervină în favorul lor. Acesta a declarat, că trimisul englez din București a intervenit deja și va urmări mai departe lucrul, bazându-se pe articolul 44 din convenția dela Berlin.

Așa dară Englezii, cari timp de aproape 3 ani au comis în Africa-de-sud atrocități, de cari ar roși și Bașbozuicii turci, posează ca apărători ai celor asupriți! Pentru-ce rēsping atunci cu atâta tărpe pe Jidanii din România, cari vor sē se așeze în Anglia? România de sigur va avē un singur rēspuns pentru aceasta îndrășneală: aplicarea cât mai strictă a legii chemate sē apere munca națională.

Statificarea administrației. Opera începută de guvern în direcția statificării administrației, continuă. Ministrul de interne Széll Kálmán a înștiințat pe vicecomitele comit. Timiș, că esactoratul comitatens, împreună cu cassa va trece cu 16 Decembrie în manipularea statului. Cu preluarea este însărcinată direcțiunea financiară din Timișoara.

IMPERTINENȚĂ EVREIASCĂ. Ziarul perciunat „Aradi Közlöny“ e informat, că advocații unguri (corect jidani) din Arad au început goană contra dlui Dr. St. C. Pop, pentru atitudinea sa românească în chestia monumentului lui Iancu. Că advocații patriotici vor cere dela camera advocațională suspendarea dlui Dr. Pop, pe cuvânt, că el a vătēmat onoarea advocaților aradani.

Mare „patriotism!“

Din România.

Noul minister.

Noul minister al României a fost format astfel:

D. Sturdza, președinte al consiliului și ministru de rășboiu; P. S. Aurelian, domenii; Eug. Stătescu, justiție; G. D. Pallade, interne; C. I. Stoicescu, lucrări publice; Sp. Haret, culte și instrucție publică; I. I. Brătianu, esterne; Emil Costinescu, finanțe.

Ministrii s'au prezentat ieri Maieștii Sale Regelui la Sinaia și au depus

Și strigă tot precum în lume
Strigi căni, dar' strigă tot în gol. —
Mai dă cu băta, dă din braț,
De geaba! cănele-'l înhață!

»Na, na Colțun!« strigă din prag
Bētrâna și se duce 'n grabă
La chir Achim și mi-'l întrebă
De sat și nume. Cu mult drag
Ii zice ea, după-ce știe

Nēcazu lui Cotor: »Vezi, vezi!

Tu trebuia sē cercetezi
Pe sfânta Vineri maiântăie!
De-a dreptul sē fi mers la ea,
Că de sigur nu te bătea,
Dar' sfat își da cu căpētăie!«
Sērman Achim! Acum se 'neacă
De atâtea gânduri. Și el pleacă,
Făcēnd un aspru sāmăday:

Atât a fost de pătimay!
Bătut cu mătură și olește;
Cu foc și schiapuri huiduit,
Cu apă 'n urmă opărit —
Inchis, cum nu se pomenește
Pe lume lucru maiolog:

Inchis el sub cotăroi, mă rog!
Cu ochii scoși, pe făloi cu cercuri,
Din priocina oinșitei Mercuri!
Of! Doamne, Doamne, cum vedeți,
E om cuminte și drept are
Acel ce-a zis, oă Saul n'are
Nici strop de oinște 'ntre profeți!
(Va urma).

Poesii populare.

Din Beșindău.

Comunicate de Constantin Păscu, june.

Frunză verde cu bobu,
Mândră floare-'i norocu,
Nu se face 'n tot locu,
Ci se face lângă vale,
Se alege oine-'l are,
Pe-a mea seamă nu rēsare,
Și sē face pingă rit,
Pe-a mea seamă n'a 'nflorit.

Cine drau o vōzut
Codru verde cu cărare,

Om frumos cu supărare,
Codru verde cu cărări,
Om frumos cu supărări.

Din Bănat.

Oulese de Petru Bou, june.

Auzi mândră ce zic eu:
Bată-mi te Dumnezeu,
Nici mai bine nici mai rău
Numa cum își gândesc eu.

Fată mare minte n'are
Ea așa gându il are
Că ce sboară-'i de mănecare,
Ce sboară ear' pică jos
Dar' badea mi-'i mănios,
Mănios și supărat,
Că mândruța 'l-a lăsat.

Apă lată de pe baltă,
Gura ta trebuie spartă
Gura-'ți până la urechi,
Nasul cărn oa la ciuveci.

jurământul. S'a ținut apoi un consiliu de ministri sub presidenția M. Sale Regelui. Luni noii ministri 'și-au luat în primire departamentele.

O comisiune otomană.

De câteva zile a sosit în București o comisiune tehnică și agricolă otomană, compusă din: Vitelis Effendi, inspectorul agricol al vilaietului Salonie, Nisibey, șef de lucrări practice la școala de agricultură din Holkoli, și alte două persoane.

Comisiunea are însărcinarea de a studia România mai cu seamă din punctul de vedere al utilajului agricol.

La școala dela Herăstrău

»Monitorul oficial« publică condițiunile pentru admiterea elevilor în școala centrală de agricultură dela Herăstrău—București, pe anul școlar 1902/3.

Sânt vacante 17 locuri de bursieri și mai multe locuri de solvenți.

La această școală 'și-au făcut studiile mulți și din Ardeleni.

Dela căile ferate.

Incasările la căile ferate pe luna Iunie 1902 au fost de 4,270.346 lei, față de 3,673.220 lei în luna Iunie din anul trecut.

DIN LUME.

Bulgaria.

Foile din Sofia publică o scrisoare a colonelului în rezervă Iancoff, care s'a pus în fruntea insurgenților bulgari, comunicând locul, unde se află cu cetele lui. El își termină raportul în modul următor: »In comuna Esco am dat de o casă, în care au fost uciși 33 oameni, numai ca să nu se afle urmele misionarei americane, răpitate de briganti«. Epistola continuă apoi, că atât răpirea misionarei, cât și multe omoruri au fost ordonate de vechiul comitet macedonean.

Saratoff petrece, după-cum am comunicat deja, în Sofia, ca să studieze opinia publică în privința persoanei sale. El voește adecă să fie ales president al comitetului macedonean. Generalul Tancoff vrea să producă în fața congresului dovezi, că Saratoff a pus la cale răpirea misionarei. Comisarul turo din Sofia a cerut arestarea lui Saratoff.

După-cum se asigură din învor bine informat, guvernul bulgar ar intenționa să oprească ținerea congresului macedo-bulgar din cauza stării critice din Macedonia.

Sobrania a primit budgetul ministrului de externe, totodată și titlul ex-archatului.

În Constantinopol au fost arestați peste 100 de Macedoneni, cari voiau să meargă în Macedonia.

Saratoff desminte prin ziarul seu »Reforma«, că congresul macedonean va fi aminat, căci se va țină în 10 l. c.

Guvernul bulgar a confiscat la Plevna obligațiile împrumutului patriotic. Persecuțiile și amenințările sporesc.

Anglia.

»Times«, comentând vorbirile generalilor buri, cari au accentuat, că nu vor

părăsi nici-când tradițiile lor și vor lucra totdeauna, după-cum le dictează sentimentul lor național, zice, că împrejurarea aceasta nu poate cauza neliniște, de oare ce Anglia n'a căutat nici-când să angliceze, dovadă Francezii din Canada, pe cari n'a căutat să-i siluească, cum fac Germanii — de Ungaria se face a uita — cu Polonii. Englezii vor cerca să-și facă din Buri prieteni buni, dar' nu să le nimicească particularitățile naționale.

Italia și Tripolis.

Sosirea escadrei italiene în fața Tripolisului n'a produs nici o iritare. Ea a fost primită bine de autoritățile locale, consuli au făcut admiralului italian visita obișnuită. În oraș domnește liniște.

Correspondentul din Roma al »Gazettei del Popolo« a avut o convorbire cu un ministru italian activ despre chestia Tripolisului. Ministrul a declarat: »Majoritatea consiliului de ministri e convinsă, că o expediție făcută acum la Tripolis n'ar fi o fericire pentru Italia. Dacă nu se vor în êmpla evenimente extraordinare, pe cari nu le putem prevedea acum, dar' ne-ar sili să luăm inițiativa, nu vom merge la Tripolis«.

Francia.

Un meeting de protestare contra legii asupra asociațiilor s'a ținut la Tours. Socialiștii au încercat să pătrundă în sala în care se ținea întrunirea. În învălmășeală ferestrele au fost sparte. Gendarmeria a trebuit să intervie și să-i respingă. La ieșire dela întrunire s'a produs deasemenea o învălmășeală. Ordinea a fost restabilită de forța publică.

Ziarul »Echo de Paris« crede a ști, că Papa ar fi adresat o protestare guvernului francez, contra măsurilor luate de guvernul Republicei în privința congregațiilor.

Biroul consiliului comunal din Paris a luat o deciziune, prin care-și exprimă părerea de rău, că inițiatorii decretelor de închidere a institutelor congregaționiste nu 'și-au tras seama cu urmările. Orașul Paris nu poate înființa numai decât nouele școli necesare, afară de aceea va trebui să pună nouă sarcini pe populațiunea parisiiană.

Un înalt personaj rus s'a exprimat în mod nefavorabil despre politica bisericească a ministerului Combes, care a făcut o impresie foarte rea în cercurile normative rusești. În Rusia se tem cu atât mai virtos de complicații interne în Francia, că majoritatea actualului guvern francez e compusă din republicani ministeriali și socialiști, ear' Loubet pare a fi căzut cu totul în mâinile elementelor celor mai extreme.

Marchizul de Castellane Escarron a adresat prefectului din departamentul Gironde o scrisoare, în care declară, că refuză să mai plătească contribuții de stat unui guvern, care a violat constituția din anul 1876. »Gaulois« recomandă hotărîrea lui Castellane ca pildă vrednică de urmat.

În La Motte-Servolle a dărîmat poliția zidul împrejmuitor, ca să pătrundă în institutul maicelor, pe cari le-a forțat să părăsească locul. Același lucru s'a în

têmplat în Pierre Albigny și alte locuri. Maice alungate din diferite locuri s'au reîntors la Chambery, unde au fost primite cu mari manifestațiuni din partea populațiunii creștine.

În cele mai multe orașe din Bretagne a cauzat închiderea școlilor congregaționiste revolte, pe cari le-a înăbușit armata. Popolațiunea creștină e foarte agitată.

Multe familii catolice din Belgia s'au oferit să primească în casele lor maice alungate din Francia. Familia prințului Chimay a primit 30 în castelul ei, familia fostului president de cameră, Beer-naert, a pus vila ei întreagă la dispoziție.

Știri mărunte.

După informațiuni sosite din Roma la ministerul de războiu din Washington, Vaticanul ar fi dat ordin călugărilor de pe insulele Filipine să evacueze succesiv stabilimentele lor.

Pe 23 l. c. e convocată o adunare la Iohannesburg pentru crearea unei corporațiuni reprezentative, care să formeze autoritatea pentru toate chestiile de interes public până la introducerea unei constituțiuni.

Cercurile bure susțin, că generalii Boths, De Wett și Delarey vor avea conferențe importante cu regele Eduard, Balfour și Chamberlain. Ei cer grabnica readucere a tuturor prizonierilor și acordarea unui împrumut de 8 milioane lire engleze.

În Gnezen au fost arestați 9 anarhiști, prinși într'o casă unde dimpreună cu alți soți voiau să țină o întrunire secretă.

Ioan Cuteanu.

Cu acest titlu »Cronica« din București scrie următoarele:

*Auzita-ți, măre, auzit,
De Cuteanu al vestit?*

De sigur că nu, și nici noi până alaltăieri, când deodată ne am pomenit cu gazetele românești și urgurști, că au descoperit existența acestui contemporan în pitorescul oraș al Bradului. Da, cetitorilor mei, există în carne și oase un domn, numit, adecă renumit, I. Cuteanu. Zicem renumit, pentru-că până acum câteva zile, dînsul se numea, ori îl numiseră Ungurii Kutyán, ceea ce pe limba talpoșilor, însemnează căne. Săracul Cuteanu, vîzînd că mania mesghiarisării l'a făcut din om ne-om, își va fi zis: Destul de căni sînt Ungurii, pentru-ce să fiu și eu Kutyán? și repede a notificat, cui de drept, că el pe viitor nu va mai purta pe ungurește un nume de bajocură, ci că va reveri la numele seu românesc.

Această eroică hotărîre l'a făcut pe bravul comerciant român din Brad, renumit dela Lăita până la Marea-Nesgră, dela Dunăre în sus până dincolo de Carpați. Azi e deci un lucru definitiv tranșat: că nu mai există nici un Kutyán în Ungaria! Aceasta e meritul lui Ioan Cuteanu. Bravo lui!

Eh! dar' nu tot așa judecă Ungurii despre concetățeanul lor din Brad. Probă, elucubrațiunile ziarului lui F. Kosuth, (Slovac de origine, numele lui însemnează: berbece). »Független Magyarországnak«, care-l numește pe bietul I. Cuteanu trădător de patrie! Oh! oroare, dar' repede devine cineva în Ungaria trădător de patrie! Și pentru ca să dăm lectorilor nostri o idee de înverșunarea

renegatului slovac, vom traduce o parte din articolul lui de fond intitulat Ioan Cuteanu. »Ne mirăm de atâta îndrăzneală. Pentru că în Brad ori sunt Valahi ori nu. Să se ocupe dracu de aceasta. Dar' dacă locuiesc acolo Români, atunci de ce a notificat dl Ioan Cuteanu nobila lui hotărîre în circulară ungurească. Și dacă locuiesc acolo Unguri, de unde 'și-a luat el îndrăzneală? Nu s'a temut el oare că picior de Ungur n'are să-i mai calce în prăvălie, că-l omoară pe stradă ca pe o bestie primejdioasă, că o să-i taie curele de pe spate, că o să-l jupoae de piele, că o să-l zidească în zid ca pe Ephialtes? Cum de nu 'și-a temut pielea, și familia?»

»Ioan Cuteanu nu s'a temut. Dar' aceasta nu însemnează că e brav sau că e bărbat, ci că e un instrument orb în mâinile agitatorilor. E sigur, că Ioan Cuteanu trăește din bani românești, și că n'are nevoie de banul unguresc. Tot asemenea e sigur că Ioan Cuteanu s'a imbarcat în corabia daco-romană, și că nemernicia, ce a comis-o, a făcut-o anume pentru-ca să vatăme sentimentul maghiar. Eacă de ce 'și-a dat brânci inimii sale.

Dar' a cui e vina? Noi zicem că tot a Ungurilor, de oare-ce ei când maghiarisează ar trebui să dea nume mai frumoase, Românul e mai estetic, mai civilizat decât Ungurul, în care ferocitatea Hunului persistă încă. Dacă I. Cuteanu 'și-ar fi văzut schimbat numele în Kúti Iános, tot ar mai fi mers, căci ar fi însemnat Ioan Fântânariu, dar' așa Kutyán, Cănean, nu mergea. Era imposibil! Cât va fi ris lumea de bietul om pentru-că purta un nume așa de nedemn. De sigur că batjocurile suferite l-au hotărît pe bietul să revie la numele seu românesc. Și aceasta era nu numai dreptul lui ci și datoria lui, precum e de datoria tuturor Românilor maghiarizați a reveni la frumoasele lor nume de origine.

Eacă ce ne învață cazul lui Ioan Cuteanu.

Românii au tot atât drept la numele lor ca și Maghiarii

Memor.

Esamene.

Cireșia (Bănat).

În 19 Iunie a. o. s'a ținut examenul școl. pe 1901/1902 cu copiii dela școala comunală din Cireșia (de pe Valea-Bistrei, comitatul Caraș-Severin).

La acest examen (cu toate că s'a ținut în zi de lucru și a fost și un timp foarte ploios), la invitarea învățătorului din loc au luat parte pe lângă părinții copiilor din loc încă o mulțime de inteligenți, doamne, domni de diferite naționalități, precum: Români, Maghiari, Germani, Italieni, Slovaci etc. etc. din vre-o 4—5 comune și încă și din îndepărtare de 14—16 kilometri, cari știu deja din anii trecuți ce fel de examen se ține la această școală, de când funcționează ca învățător dl Mihail Bobișiu. Sala școlii s'a umplut până la ticsulă.

Punct la orele 9 a. m. s'a început examenul. Dl învățător Mihail Bobișiu

pentru-ca să dovedească cum 'și-a împlinit datoria a rugat pe președintele școlii și oaspeții străini, ca să se aleagă un juriu din bărbații străini, dar' pricepuți în ale pedagogiei, care apoi după plac să examineze și puie întrebările din toate obiectele prescise pentru o școală populară elementară, (un fapt acesta, pe care rari învățători îl vor imita).

Astfel s'a ales de președinte și conducător al examenului dl Alois Wittehen, predicator evang.-luteran și învățător-dirigent în Ferdinandsberg, care împreună cu învățătorii Simion Botescu din Rusca-montană și Iosif Olariu din Marga, apoi preotul rom.-catolic Gáspár János și notarul cercual Csáki Frigyes, ambii din Ferdinandsberg, au examinat copiii din toate clasele, din toate obiectele, atât în limba română, cât și în limba maghiară, cari fără de excepțiune din toate obiectele și în ambe limbile au dat răspunsurile cele mai eminente, storcând admirațiunea mulțimii prezente.

Trecând apoi la partea artistică a examenului prin școlari și școlărițe s'au predat două dialoguri foarte reușite; unul despre lux și beție, altul despre păstrare și cumpătare, ambele luate din viața poporului și foarte potrivite.

Apoi s'a declamat și cântat vre-o 20 de poezii române și tot atâtea maghiare, dar' cu atâta dexteritate, pricepere și însuflețire, încât oaspeții erau cu totul încântați de acest progres în toate ramurile, atât de însuflețitor și strălucit.

De altcum cea mai eclatantă dovadă, că întru cât a mulțumit acest examen și pe cei mai pretensivi dintre oaspeți este faptul, că inteligență și popor fără deosebire de limbă și naționalitate în frunte cu damele prezente felicitând pe învățător, pe întrecute s'au grăbit a conferi sume frumoase pentru premierea școlarilor și școlărițelor, așa că juriul examinător a premiat 50% dintre școlari și școlărițe cu premii în bani de 1—5 coroane pe câte unul, ear' pe ceilalți cu premii sub una coroană, apoi cu cărți folositoare și dulceați.

Acest fapt arată singur cum și în ce mod își împlinesc vrednicul învățător și fiu al Sălagiului dl Mihail Bobișiu în butul multor neplăceri avute nobila și frumoasa sa chemare de învățător și crescător al poporului; onoare și respect lui.

Unul din cei de față.

Imbrăcămintea Dacilor.

Imbrăcămintea Geto-Dacilor era deopotrivă la ambele popoare. Cel puțin baso-reliefulurile columnei lui Traian, nu ne dau decât un singur soi de vestiment la toți barbarii, reprezentați pe ele, și între cari, fără îndoială, că a trebuit să fie și Geții. Un vers al lui Ovidiu vorbește, într'altel, despre »Geții purtători de cioareci«, și tocmai cioareci erau partea caracteristică a vestimentului Dacilor. Acești cioareci erau largi și lungi până la capută, unde erau legați cu o sfoară. În picioare purtau un soi de opinci, prinse cu nojițe; capul la cei nobili era acoperit cu un fel de căciulă lungureață, care nu se vede

însă a fi fost făcută din piele de miel, ci din o stofă moale, de oare-ce înfățișează creți, și ia prea exact forma capului ce acoperă. Corpul era imbrăcat cu o tunică lungă până la genunchi și încinsă peste brâu; ear' pe de-asupra era aruncată o manta fără mâneci, prinsă pe umăr cu o copoie. Atât Geții cât și Dacii purtau barbe pline și, după cum se vede, nu se tundeau, nici se grijau mai nici odată, pentru care îi și numește Ovidiu »negrijiți, netunși și surlați«. Părul îl purtau retezat în frunte și în plete lungi pe temple și ceafă. Femeile aveau două tunice, una lungă până la călcâi, și alta de asupra, până la genunchi, prinsă într'o copoie la piept, ear' pe cap purtau o legătură cam slobodă, care le acoperia părul în total. Mai știm, că Geții obișnuiau a se tatua (a-și face creștături pe piele).

S'a susținut de unii scriitori, că costumul țeranului român ar fi chiar ca imbrăcămintea vechilor Daci. Asupra acestei asemănări observăm, că ea se reduce aproape numai la portul părului, care se vede într'adevăr a fi și astăzi tot acel ce era obișnuit pe atunci, anume tăiat în frunte și în plete lungi pe spete, pe când Romanii purtau părul tuns scurt. Țeranul român consideră, din contră, de cea mai mare nenorocire, când își vede retezată podoaba capului. Cât despre părul de pe obraz, observăm că Romanii umblau ca totul rași, la mustăți și barbă, și că țeranul român de astăzi rade numai barba, dar' nu se atinge de mustăți, a căror tăiere se consideră ca cea mai mare rușine. Cât despre elementele imbrăcămintei lor, este de observat, că pantalonii sunt strimți și pe picior, ear' nu largi ca braca Dacilor; acoperirea corpului se face cu cămașa, care deși seamănă cu tunica internă a Dacilor, nu are nimic caracteristic; pe de-asupra însă țeranii români poartă bandițe, ojojocul sau sumanul, ear' nu mantaua Dacilor. Căciula nu seamănă, pe de altă parte, întru nimic cu acel fel fără ciucur al Dacilor. Brăul de curea lat și împodobit cu alămuri este, pe de altă parte, străin imbrăcămintei străbunilor noștri, precum nu se află la aceștia cămașe cu altițe, nici fotele reținute de un brâu, părțile cele mai osebitoare ale vestimentului femeilor române.

Portul național al Românilor nu este nici roman, nici dac. De și cuprinde multe elemente slavone, el este mai ales în ce privește hainele femeiești, o creațiune proprie a gustului național, determinată, până la un punct, de condițiile climatului în sinul căruia a luat naștere.

Cu toate că Ovidiu pare a tăgădui femeilor dace îndeletnicirea cu țesutul, alți autori arată, din potrivă, că ele se dedeau la această lucrare. Așa, Hesichiu ne spune, că »cănepa este o plantă ce are oare-care asemănare cu inul; femeile Traciei fac dintr'însa vestimente«. Întru cât vedem pe columna lui Traian popoarele Daciei imbrăcate cu stufe țesute, putem admite cu siguranță, că aceste țesături nu erau importate, ci pregătite de femeile lor.

Al. Xenopol.

Despre dări și aruncuri.

(Urmare).

Vânzarea. Dacă nu-și plătește restanțierul datoria în restimp de 15 zile după zălogire, executorul are dreptul să vândă obiectele zălogite și anume sau în comuna, unde locuiește cel zălogit, sau, dacă aci n'ar fi cumpărători, într'un orașel, unde crede, că va ajunge la un rezultat mai bun cu vânzarea. Vânzarea de regulă nu se poate face Dumineca sau sârbătoarea.

La cea dintâi licitare nu este ertat să se vândă un lucru, care valorează 100 cor. mai ieftin ca cu 75 cor., celelalte se pot vinde și sub preț. La licitarea a doua se pot vinde obiectele zălogite și sub preț.

Când se face licitarea în comună trebuie să fie prezenți primarul sau casierul, un membru al primăriei și notarul.

Obiectele zălogite pot fi duse la licitare și cu puterea.

Spesele de execuție. Restanțierii, în contra cărora s'a introdus execuția, au să plătească spese de execuție, și anume spese de admoniere, apoi competențe simple și urcate de execuție.

Spesele de admoniere sânt socotite la sume sub 100 cor. cu 10 bani, la sume peste 100 cor. cu 20 bani și au să fie scoase la cea dintâi plată. Spesele de admoniere sânt de regulă pentru cel-ce dă admonierea. Ședula de admoniere se poate trimite și prin postă. În cazul acesta se mai adaug și spesele de porto postal.

Competința simplă de execuție e de 2 bani pentru o coroană de restanță, cea urcată de 3 bani. 2 bani plătește restanțierul, care a fost deja zălogit și cel-ce și-a plătit datoria înainte de licitație, dar' după începerea zălogirii în comună. Restanțierul, care primește o prelungire înainte de execuția introdusă contra lui, nu plătește competențe de execuție.

Competința simplă și cea urcată, adică 5 bani de coroană, plătește restanțierul, ale cărui lucruri zălogite au ajuns la licitație sau plătește după-ce a sosit executorul, ca să facă vânzarea.

Sumele sub o coroană nu se socotesc la computarea competențelor de execuție. (Va urma).

Serate de-ale meseriașilor români.

Despre adevărul cuprins în zicala că: »Ori-ce pas făcut înainte te obligă la pasul următor» — ne dă nețăgăduite dovezi »Reuniunea sodalilor români din Sibiu». Afacerile ei se ramifică, ocupă pe toți, cari stau în apropierea ei și îi împintenează la continuă lucrare. Și e frumos, înălțător, cum cu mic cu mare, bătrân și tinăr, cu plăcere își pun puterile în serviciul cauzelor, ce preocupă Reuniunea.

A fost destul, ca să se svonească despre expozițiile, ce se vor aranja în toamnă de oătră »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu» în frățescă înțelegere cu Reuniunea sodalilor noștri, și interesul față de Reuniune e în continuă creștere. Luni seara localul e tixit de măiestri și în fiecare Joi apoi se întrunesc și măiestri și sodali, cari împreună discută despre lucrările, cu cari se pregătesc pentru expoziție. *Anuarul I.* al nostru, ce cuprinde datele despre prima expoziție industrială, aranjată de Reuniune în 1892, se bucură și el de trecere.

Ieri, în 31 Iulie fiind ultima Joi din această lună după oăl. nou, — Reuniunea a îmbrăcat vestmânt de sârbătoare. Ședința literară a 7-a a fost motivul, ce a întrunit aseară un număr mare de măiestri, sodali, învățăcei, doamne și domnișoare. De un timp încoace am observat, că cei mai mulți măiestri se prezintă la ședință cum se zice »cu întreagă casa». Așa aseară am remarcat prezența familiei complete a harnicului, acum bătrânului măiestru cismar *Izidor Grindeanu* (domnul, doamna, 2 domnișoare și 2 fii ai sei); a familiei *Petru Moga*, franzelar, *Eremie Purece*, măiestru lăcătuș, *Nicolae Ișan*, măiestru pilar, *Teodor Moldovan*, măiestru cismar, *Man Croan*, măiestru măcelar, *George Poponea*, *Toma Simtion*, tipografi etc.

Erau orele 8^{1/4}, când presidentul Reuniunii, dl *Tordășianu*, deschide ședința ear' dl notar *I. Apolzan*, citește bogatele procese verbale ale ședințelor administrative din luna Iulie. Din acestea mi-am reținut: demersurile făcute pentru expoziție, vizitele ce le face vice-

presidentul *Poponea* cu bibliotecarul *N. Bratu* pe la toți măiestrii noștri, invitându-i la împreună lucrare; frumoasele contribuiri, ce se fac la fondul »*Masa învățăceilor*», la cel de 20 bani, la cel al iubiților răposați etc. și în special depunerile membrilor făcute la noul fond numit »*Casseta de cruțare*», depuneri, ce se elochează spre fructificare la banca »*Albina*» în favorul fiecărui deponent. Astfel se deprinde meseriașul nostru la cruțare și astfel își adună »*parale albe pentru zile negre*». Tot din procesele verbale am aflat cum Reuniunea atrage atențiunea celor pe cari îi privește asupra publicațiunii economului seminarial pentru liferarea de alimente necesare în seminarul »*Andreian*» pe anul școlar 1902/3; asupra stipendiilor votate de camera comercială din Brașov, asupra condițiilor de primire în școala specială de păpușărit din Sibiu etc.

Însăși ședința literară de astă-dată s'a ridicat peste nivoul ședințelor noastre obicinuite. Frumoasa conferință »*Despre importanța asociațiunii la meseriașii noștri*», basată pe multe izvoare și lucrată cu multă pricepere de fostul notar al Reuniunii, dl *Toma Simtion*, a fost ascultată cu viu interes și la fine viu aplaudată de numerosul auditor. Ea tractează între altele despre importanța clasei noastre de mijloc, această »brățea de aur în organismul poporului nostru», despre rolul, ce-l joacă asociațiunile unde cu puteri unite se pot duce la îndeplinire până și cele mai mari lucruri etc. Conferința dlui *Simtion* merită să fie tipărită și răspândită printre meseriașii noștri. Conferința dlui *Simtion* a fost precedată de anecdota »*La spișerie de Speranță*», predată cu mult haz de dl *Filimon Delorean*, sodal ciobotar și urmată de romanța »*O noapte întreagă*» de *G. A. Dinicu*, cântată frumos de dl *Valeriu Grindeanu*, acompaniat la pian de domnișoara *Eugenia Grecu*, profesoară în Galați, care petrecând feriele în Sibiu, poartă și acum viu interes de afacerile Reuniunii. Punctul 4 l-a avut măiestrul pilar dl *Nicolae Ișan*, care ne a înveselit cu cupletul »*Ah, of, mor!*» de *Leopold Stern*, acompaniat fiind și dînsul de d-șoara *Grecu*; a declamat apoi sodalul faur dl *Augustin Foltușiu*,

Un Român brav.

Dl profesor *Paul*, de naștere din Letca, spune următoarea întâmplare vrednică de povestit din neam în neam:

În primăvara anului 1889 Someșul era alătura cu țermurele.

Două femei, una mai bătrână, din Letca, cu numele *Onica* lui *Ionu Văsălichii Oanii* și alta mai tinără, din *Purcăreți*, al cărui nume nu-l știu, după-cât își aduc însă aminte oamenii, era »tăroasă», au vrut să treacă cu luntrea în *Lozna*.

În luntre era podarul *Gavriș Rusu*, un bărbat care atunci putea să fie de vr'o 30 de ani, și *Mihaiu Vale* al lui *George*, atunci în etate de vre-o 22 ani, apoi cele două femei, dintre cari *Onica*, care ne este vecină, putea să fie atunci de vre-o 65 ani.

În mijlocul Someșului s'a răsturnat luntrea și toți patru au căzut în apă. *Gavriș*, podarul, și *Mihaiu* lui *Gheorghe* au scăpat cu inotul, cele două femei, neștiind înota,

s'au prins de luntrea răsturnată și plutiau cu luntrea în jos.

»Tuluai! Mor!» »Tuluai! Mor!» — strigau bietele femei și plutiau ținându-se de luntre pe *Someș* în jos.

Pe țermurele Someșului se adunase tot satul. La toți li-se făcuse părul măciucă de groază. Cu toții strigau »Tuluai! Tuluai!» dar' nici unul nu știa, ce e de făcut?

Era de față și *Gavrișu Onichii*, un bărbat voinic, ca un »goron» și își frângea mâinile și-și rupea hainele de pe sine, văzând că moare mă-sa. A venit și bătrânul *Ionu Văsălichii Oanii* și se uita cu lacrimile în ochi, cum îi moare femeia cu care trăise cinci-zeci de ani împreună, — de moarte năprasnică.

Desperarea ajunsese la culme. Femeile strigau acum din ce în ce mai rar: »Tuluai mor!» »Tuluai mor!» La început se țineau binisor, așa că li-se vedeau umerii, pe urmă dispăruseră umerii și nu se vedea decât gâtul, apoi numai capul, în sfârșit ajunsese apa aproape de gură. Luntrea se apro-

pia de »*Cornul Trestii*», unde *Someșul* se desparte în două brațe, formând o mică insulă. Dacă ajunge la despărțirea riului, luntrea va apuca de bună seamă pe brațul de dincolo, unde fuiorul apei e tare repede, femeile sânt perdute!

Era în săptămâna Paștilor. De atunci sânt tocmai 13 ani.

Costan Pop al Anei lui *Filip* era cu patru vaci, împreună cu *Pop Ion* (căruiia îi zice și *Iános*) al lui *Grigorea* lui *Ilie* pe un deal în partea hotarului numit »*La Hârtop*», distanță de vre-o 400 de metri în linie dreaptă dela locul sinistrului.

De-odată îi vin la urechi strigătele deperate ale femeilor. Se duce la marginea dealului și vede înotând pe *Someș* două capuri, ear' pe țermure multime de popor. Luntrea era deja foarte aproape de »*Cornu Trestii*».

Costan își lasă vacile și plugul și sărind peste »*Scărițe*» și traversând »*Brâniștoara*» cât ai bate în palme a fost pe țermurele *Someșului*.

poesia comică »Jidanii la bătălie«, cu voce sonoră și cu frumos accent, ear' dl Delorean ne-a predat anecdota »Fata mocanului« de Speranță. Punctul final l-a avut d-șoara Grecu, executând mai multe romanțe la pian.

La orele 10^{1/2}, deplin mulțumiți ne-am îndepărtat zicându-ne la revedere la ședința a 8-a din Joia ultimă din luna August. „Diehty“

PARTEA ECONOMICĂ.

Stîrpirea buruenilor.

Mulți dușmani mai are și economul, cari mereu îi atacă roadele sale de pe câmp, până când devine în stare ca să și-le poată așeza în coșurile sau hâmbarele sale. Între aceia se numără și buruenile, cari răsar și cresc printre sămânături și răpesc o parte însemnată din nutrețul acelora.

Nu poate să existe pământ fără de burueni, de ar fi lucrat acela cât de bine, pentru-că chiar și economul duce o parte însemnată din sămânțele acelora pe locurile arătoare cu sămânța de sămănat și cu gunoiul, ce-l transportează pe acelea. Multe sămânțe de burueni le mai imprăștie și vântul, pe multe le risipesc pasăerile sau alte animale. Acestea răsărind, împiedecă creșterea și dezvoltarea regulată a plantelor sămănate.

Să vedem, ce trebuie să facă economul pentru stîrpirea buruenilor.

Mai întâiu trebuie să fie băgător de seamă la acea împrejurare, ca totdeauna să samene sămânță curată și lipsită de gozuri. Cu privire la aceasta economii nostri și până acum au fost cu deosebită băgare de seamă, de oarece și ei cunosc însemnătatea proverbului că, »ce sameni, aceea răsare«; Dar greșesc mulți, cari sămânțele gozurilor de pe sub ciur sau triur le aruncă pe grămada de gunoiu, de unde se înțelege că pot să ajungă cu acesta din nou pe locurile arătoare, unde apoi încolțesc și cresc earăși prin sămânături.

De-alungul drumului parcurs vedeai ici »clopul«, colo guba și »laibărul« lui Costan, dincoace cămașa, pe cari în fuga cea mare le arunca de pe sine.

Când sosi la Someș a strigat cătră niște »feciori«: »Haid' trageți-mi cismele!« și cu aceasta s'a aruncat în Someș.

Cu brațe vinjoase brăzda Dostan valurile apei și sosind la femeile le-a strigat: »Nu vă temeți, că vă scap, dar' să nu puneți mâna pe mine, că perim cu toții. Țineți-vă de luntre!«

Și cu mâna stînga a apucat luntrea, ear' cu dreapta înota spre țărmurile drept. Mulțimea de pe țărmuri striga: »Doamne ajută! Doamne ajută!«

În câteva minute femeile erau salvate. Era pe vremea prânzului, adecă după socoteala noastră, pe la orele 9 a. m.

Onica trăiește și azi și deși în etate aproape de 80 ani, se bucură de cea mai

Gozurile de pe sub ciur ar trebui deci măcinate sau arse, ca să nu mai poată încolți, de oare-ce s'a constatat, că sînt multe sămânțe de gozuri, cari și după-ce stau timp mai îndelungat în mustul gunoiului sau în altă umezeală, tot nu li se nimicește colțul, ci ajungînd în pământul lucrat încolțesc și cresc acolo foarte repede.

Fiecare econom știe, că sînt sămănături, cari înlesnesc creșterea buruenilor și sămănături, prin cultura cărora acelea se nimicesc și stîrpesc cu desăvîrșire. Între cele dintăiu se numără sămănăturile »picoase«, între cele de al doilea plantele de săpă și cele de nutreț. Dacă economul ar sămăna pe unul și același loc mai mulți ani dearîndul tot sămănături »picoase«, acestea de sigur, că s'ar corci și gozi cu timpul de tot. Din cauza aceasta se vede, că au născocit economii sistemul celor trei câmpuri și al schimbării (rotațiunii) sămănăturilor, ca adecă, după »picoase« să urmeze plante de săpă, ca astfel buruenile și sămînțele acelora să poată fi stîrpite în decursul anului de săpă.

Ca buruenile, sămînțele și rădăcinile acelora să poată fi stîrpite cu deplin succes, se recere ca săpatul să se facă la o adâncime corespunzătoare, ear' pământul când se săpă să nu fie prea moale, căci în cazul acela buruenile numai se resădesc, mutându-se de aci dincoala. Greșesc deci tare economii aceia, cari la săpat taie buruienile numai în fața pământului, ear' rădăcinile acelora rămân nevătămăte prin pământ în jos. Prin un săpat corespunzător trebuie să fie nimicite nu numai trunchiurile, ci chiar și rădăcinile acelora, de oare-ce dacă acelea nu se nimicesc cum se cade, la câteva zile es din acelea tot atâtea burueni tinere, cari sug nutrețul sămănăturilor din apropierea lor și astfel le împiedecă în dezvoltarea lor regulată.

Prin cultura plantelor de nutreț încă se curăță bine pământul de burueni, de o parte, pentru-că acelea străbătînd sfund cu rădăcinile lor prin pământ împiedecă oare-cum dezvoltarea rădăcinilor de burueni, de altă-parte, pentru-că crescînd de unele lîngă al-

bună sănătate împreună cu bărbatul seu Ionu Văsălichii Oanii.

Ear' despre fapta lui Costan nu s'a făcut nici o pomenire nicăiri, ca să-i vină o recunoștință, ori remunerațiune.

În ziua de Crăciun a fost la noi cu fratele seu și cu Ionu Nastii și mi-s'au plîns că-'s vremurile grele, că-'s oprîți dela pășune și că și pentru piatra ce-o scot din sus de sat, trebuie să plătească bani; au mai vorbit ceva și de banii bisericeii și 'mi-au descoperit multe alte dureri de ale lor.

Cu această ocașiune l-am rugat să-'mi povestească întâmplarea de acum 13 ani, pe care am povestit-o și eu la rîndul meu în felul cum vedeți.

Și cu câtă modestie naturală 'mi-a spus el toate detaliurile, pe cari de altfel le auzisem mai în înainte, căci le vorbia tot satul și toate satele din prejur, dar' am vrut să le aud și din gura lui.

tele nu lasă loc așa de larg între ele pentru dezvoltarea acestora, ba une-ori chiar și pe acelea, cari se ivesc ici-colea le copleșesc prin creșterea lor grabnică. Afară de aceasta cu privilegiul coșitului se nimicesc cele mai multe burueni încă în starea lor crudă, așa că nu pot ajunge la coacere, ca să-'și imprăștie sămînța pentru anul următor. (Va urma).

Regulamentul de organizare.

(Urmare și fine).

Provișiunea.

Cei primiți în curs vor ave să se înfățișeze la 15 Septemvrie, ducînd cu sine: 6 părechi de albituri (cămași și ișmene), 12 cărpe de buzunar, 6 părechi de ciorapi sau obiele, și 2 costume întregi.

Indivizii primiți în institut primesc gratuit întreagă provișiunea, apoi ajutor medical și medicină, cărți, recuizite de scris, recuizitele trebuincioase la lucru și anual fiecare câte cor. 60, pentru agonisirea hainelor.

Obiectele de învățămînt.

Cum s'a mai zis, instrucțiunea pe-ate tot e practică; totuși în legătură cu aceasta se vor preda și unele cunoștințe teoretice:

1. Cultura albinelor.
2. Botanica.
3. Computul.
4. Stilistica.
5. Desemnul.
6. Gătirea coșnițelor și recuizitelor.
7. Prelucrarea industrială a produselor dela albine și partea comercială a stupăritului.
8. Cunoștințe despre cultura galițelor, legumilor, pomilor și viilor.

Cursul se încheie cu examen sərbătorec și absolvenților li-se vor da atestate.

V. Cursurile periodice.

La aceste vor lua parte: preoți, învățători, grădinari, viieri, pădurari, cantonieri, economi etc. cu scopul de a în-

Legenda satului Flămînda.

Flămînda e azi numele dealului din partea de răsărit a orașului Cîmpulung.

Numirea aceasta e legendară și tradiția spune, că a dat-o însuși Negru-Vodă, la descălicătoare.

Pe câmpia Grădiștei, lîngă cetatea romană Romula, dăinuia după vremuri orașul cu același nume. Astăzi locuitorii din împrejurimi cetatea aceea o numesc Jidova.

Negru-Vodă zidind biserica sa, mută pe locuitorii acelu orașel pe lîngă biserică și palatul seu. Acesta fu începutul întemeierii orașului Cîmpulung.

Negru-Vodă s'a suit apoi pe colina de răsărit a orașului însoțit de căpitanii sei: Barbu și Lerescu, spre a consulta augurii (semnele cerului), ca să vadă ce noroc va ave cetatea sa.

Acolo, pe deal, au stat dinșii până-cînd soarele era aproape de chindii, fără să vadă

introduce temeinic în cunoștințele teoretice și practice ale stupăritului național; mai departe pentru-oa să se deprindă în modul înființării și întreținerii de pășuni pe seama albinelor, cum și în gătirea coșnițelor și recuisitelor.

Timpul și durata acestor cursuri.

În fiecare an — din Maiu până în Octombrie — se deschid mai multe cursuri periodice și anume în ordinea următoare:

pentru economi în Maiu și Iunie;
pentru învățători și preoți în Iulie și August;

pentru grădinari, viieri, pădurari, etc. în Septemvrie.

Fiecare din aceste cursuri va ține câte 4 săptămâni.

Conducerea acestor cursuri.

Directiva nemijlocită a conducere cursurilor periodice o are inspectorul de stupărit al țării. Instrucția și deprinderile practice în economie le îndeplinește maestrul de stupărit.

Primirea în aceste cursuri.

La fiecare curs periodic vor putea participa cel mult câte 20 ascultători. Cei-ce doresc a fi primiți în cursuri își vor înainta rugarea provăzută cu timbru de 1 cor. ministrului de agricultură cel puțin cu 2 luni înainte de începerea cursului; persoanele neaplicate în oficiu își vor trimite rugările pe calea oficiilor lor politice și cu recomandarea din partea acelora.

La primire se ia în considerare împrejurarea, ca ascultătorii să fie din diferitele regiuni ale țării; concurenții primesc de timpuriu rezoluțiune în scris.

Favoruri.

Toți indivizii primiți, cari dovedesc cu atestat autentic de paupertate sărăcia lor, vor primi sub întreagă durata cursului locuință și nutreământ gratuit. Cei în stare mai bună vor plăti pentru locuință și nutreământ cel mult câte 2 cor. la zi. Participanții sunt îndatorați

vre-un semn. Tocmai pe când ei coborau, Barbu uitându-se spre drumul despre Apa Sărată, vede un Țigan cu traista plină în spinare venind către oraș. Căpitanul atunci începî a ride cu hohot de semnul ce li-se arătase. Lerescu însă, foarte serios, strigă:

— Cu triste va fi cetatea M-Tale, fiind-că Țiganul e om deștept și priceput, dar' numai că va duce lipsă din ale hranei. Atunci Negru-Vodă răspunde:

— Așa este, dar' toată boala își are și leacul seu. O voi dărui cu moși multe, ca să nu sufere nici din ale hranei.

Și, pentru-că întârziase prea mult pe colină, până li se făcuse foame, Negru-Vodă zise:

— Dealului ăștia Flămînda să-i fie numele.

Așa că de atunci totdeauna 'i-s'a zis Flămînda.

a se supune în ocupațiunile lor zilnice regulamentului statorit al institutului.

La sfîrșitul cursului ascultătorii vor fi supuși unui examen atât din cunoștințele de carte cât și asupra îndemnării lor practice în stupărie și atelier (lucrătoare).

În urma acestora vor primi un atestat de frecuentare.

Cine a participat odată la un astfel de curs, va mai putea participa și a doua oară numai cu concesiunea specială a ministrului de agricultură.

Sibiu, 1 Iulie n. 1902.

Comitetul central al Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu.

D. Comșa,
president.

V. Tordășian,
secretar.

Plivitul viei.

Este o operațiune destul de cunoscută în practică, însă adese-ori se face fără nici o regulă. Cum însă fiecare operațiune are un scop determinat, la facerea ei trebuie să se aibă în vedere numai scopul. Plivitul are de scop de a suprima o parte din lăstarii anuali, cari nu sînt de nici o trebuință, și de a păstra pentru coarde și struguri o parte din materiile hrănitoare, care acești lăstari netrebuincioși le-ar fi consumat fără folos.

Se naște întrebarea, ce lăstari sînt trebuincioși la o vie și deci trebuie lăsați și cari sînt netrebuincioși și trebuie suprimați.

La o viță americană altoită găsim mai întăiu ca lăstari nefolositori pe toți cei dați din partea altoită și care lăsați ar slăbi vița și cu timpul ar cauza moartea viței românești.

Tot ca lăstari netrebuincioși mai sînt o parte din lăstarii dela basa butucului, cari nu sînt nici roditori nici trebuincioși pentru anul viitor deosemena cei dați pe lăstarii din cepi, în afară de cei destinați pentru anul viitor.

Plivitul nu trebuie făcut la toate vițele deopotrivă. Dacă lucrătorul este în fața unei vițe bătrâne, care abia are atîta putere, ca să dea rod și coarde pentru anul viitor, atunci va plivi vița în mod radical suprimînd toți lăstarii nefolositori arătați mai sus.

Dacă din contră are de a face cu o viță tină puternică, plantată într'un pămînt bine gunoit și desfundat, care poate hrăni mai multe coarde decît sînt trebuincioase, plivitul se va face moderat. În acest cas făcîndu-se plivitul în mod radical, prisosul de hrană trecînd în ramurile păstrate le-ar da acestora o putere de vegetațiune excesivă, care ar conduce planta la meiat. În asemenea casuri pentru a evita meiatul este bine să se lase și câțiva lăstari netrebuincioși, cari să ia excesul de hrană.

Tot la plivit se ciupesc dela 2-a sau a 3-a foaie, lăstarii care au rod. Cu deosebire lăstarii dela vîrfurile punții sau ai cercului, cari de obicei sînt mult mai lungi, se vor scurta, pentru

a da putere lăstarilor dela basa butucului.

Prin urmare plivitul nu este o operațiune așa de simplă cum se crede de obicei la noi și trebuie întrebunțați oameni bine instruiți.

La plivit este bine a se pune aceiași oameni, cari vor fi întrebunțați și la tăierea din anul viitor.

Dacă este vorba de o vie înformațiune un lucrător experimentat pus la plivit va observa imediat lăstarii trebuincioși pentru a forma în anul următor scheletul viței. Dacă din contră e vorba de o viță bătrână, lucrătorul bun cunoaște imediat nevoia de întinerire a viței și dacă la plivit găsește lăstari apți pentru întinerire îi păstrează.

Plivitul trebuie făcut cât se poate de timpuriu pentru a nu lăsa să se creeze un drum greșit. Este bine ca plevila primă să se dea îndată după legatul bobului. Dacă nevoia se simte plivitul și copilitul trebuie făcute, de 2 ori în același an.

Cu ocaziunea plivitului lăstarii păstrați se leagă cei destinați a deveni punți de arac drept în sus; ear' ceialalți de mijlocași.

V. S. Brezeanu.

Recolta în Torontal.

În marele nostru comitat întreg grăul e adunat deja în olăi — ba în unele locuri a început și trieratul. Recolta de grău a anului acesta e cât se poate de bună atât cantitativ cât și calitativ. Pe unele locuri recolta a fost atât de înbelșugată, încât spun bătrânii satelor că nu 'și are părechea în ultimii zece-cincisprezece ani. În calcul mijlociu fiecare jugăr catastral a dat peste 10 măji de grău. Sînt jugere însă cari au dat 12—15 măji metrice. Și apoi calitatea e absolut superioară. Abia se găsește ici-colo grău sub 80 chlgr. hectolitru — față de care iute se găsesc în abundență hectolitri de câte 82—84 chlgr. Ce folos însă, că prețurile, ce se imbie acum sînt prea puțin mulțumitoare și nu stau în proporție cu munca și cu așteptările îndreptățite ale agriculturului.

Făț de aceste vesti bune, despre cucuruz, care formează tăria Torontalului, nu putem grăi decît cu rezerve și cu temere. Ploile primăverii au oprit dezvoltarea cucuruzului și numai un optimism larg ar putea profeți o roadă bună de cucuruz. Fără o toamnă lungă și fără un timp foarte bun cam greu va ajunge cucuruzul la o dezvoltare promițitoare de roadă bună. Cu toate aceste — spre uimirea tuturor vedem că prețul cucuruzului scade mereu deja de luni de zile. Prețul de 4 fl. 75—4 fl. 85. ce se oferă acum pe maza metrică de cucuruz nu stă în nici o proporție cu prognosticurile ce sînt despre roada din acest an a cucuruzului.

Speculația aceasta haină a făcut ca toți negustorii de cucuruz din Torontal să îndure pierderi cu atât mai mari, cu cât sînt mai puțin motivate. Între acești neguțetori — ajunși jertfă speculației neomenoase sînt și câteva firme românești.

E mare nădejdea însă că perde-rile aceste, îndurate prin reaua credință a speculației se vor egaliza în curând. Munca cinstită își are și trebuie să-și aibă răsplata ori mai curând ori mai târziu.

Bănășanul.

Scăpare de păreți umezi.

Un paroh bucovinean scrie în foaia bisericească »Candela« din Cernăuți următoarele:

Am cetit prin cele ziare multe anunțe pentru mijloace contra umezelii păreților. Avut-am privilegiul a mă și folovi de ele în felurite cazuri, însă totdeauna s'au arătat cu timpul earăși urme de umezeală și udeală în păreții reparați.

Dela un practic vechiu am deprins un mijloc, care s'a adeverit ales de bine. Cred că voi face fraților cari au nenorocirea a locui într'o casă parohială umedă, un serviciu bun dacă le voi comunica mijlocul acesta:

Mai întâiu se dă jos tencuiala (»văcălașul«) de pe zid, și crepăturile dintre pietri sau cărămizi se curățesc cât se poate de bine, apoi crepăturile acele se astupă bine cu o amestecătură de una parte de ciment și două părți de năsip. În 1—2 zile se usucă tencuiala aceasta. La umbră durează uscară o zi mai mult.

Fiind tencuiala de ciment bine uscată, se fierbe într'un vas de tinichea o cățătime potrivită de văpsea-de-stiolă, (Glasfarbe), până-ce se face de tot fluidă pe locurile ude. Cum vine văpseala în atingere cu zidul, e deja și învârtogată. Și zidul peste tot îndată se poate tencui cu o tencuială de var sau de ciment, (tencuiala din urmă este mai bună). Vasul unde s'a fiert văpseala-de-stiolă nu se poate mai mult întrebuința.

La un metru pătrat de zid se recer 2 chlgr. din văpseala numită; 1 chlgr. costă 24 cruceri.

Mai observ, că numai odată se se tragă cu perința pe un loc, însă așa de sus, încât se nu rămâie nici un ochișor gol. Putrejunea, mucegaiul sau udeala nu se vor mai arăta nici-când.

Toți cei-ce se folosesc de acest remediu află deosebită bucurie în sigurul rezultat.

Fabrica, care produce această văpsea de stiolă, nu'mi e cunoscută, dar' se poate căpeta în fiecare droagerie mai mare.

SFATURI.

Pomiș plantafi în primăvara acestui an, dacă n'au înfrunzit, cu toate că e destul suc în trunchiu și crengi, trebuie scoși încă odată din pământ, le scurtăm rădăcinile și-i punem 2 ore, în apă. Apoi îi plantăm din nou. Grădinarul, care ne dă sfatul acesta, spune că curând vor înfrunzi.

Contra ruginii. Dacă vrem să ferim cuie, piroane și alte părți de fer, cari au să fie folosite afară, de rugină le înroșim în foc și le aruncăm așa roșii iute în ulei, dacă se poate de în. Pe ele se formează un învăliș, care le scutește de rugină.

Știri economice, comere. industr. jurid.

Pentru înscrierea școlarilor. Ministrul de interne a emis o ordinațiune prin care copiii de școală la înscrierea lor sânt dispensați ca să mai producă atestat de botez, a cărui procurare e împreunată cu cheltueli și greutate. Oficiul matriculant va estrada un simplu certificat, pentru care nu se va percepe nici o taxă. Ordinațiunea edată în Budapesta cu datul 10 Iulie a. c. și subscrisă în lipsa ministrului de secretarul de stat Ignác Széll, cuprinde următoarea dispoziție: »Pentru înlesnirea greutăților materiale împreunate atât cu arătarea copiilor obligați a frecuenta școala cât și spre a înlesni munca conducătorilor de matricule, dispun până la edarea unei noue ordinațiuni cu privire la controla copiilor obligați a frecuenta școala de toate zilele și asilele, ca conducătorii de matricule să estradee părinților sau tutorilor școlarilor, în locul estinsului extras matricular pentru înscrierea copiilor la asil sau școala populară — un certificat, care se conțină numai datele neîncunjurat de lipsă. Certificatul, care se poate folosi numai pentru scopul designat și care se va reține din partea conducătorului de asil sau de dirigentul școlii se va estrada netimbrat și scutit de ori-ce taxă, afară de cheltuiala ce ar costa hârtia și tipărirea certificatului«.

Ministrul în ordinațiunea sa mai provoacă oficiile de matriculanți, ca tipărirea blanchetelor să se eșecute pe hârtie ieftină și blanchetele să aibă format de octav; mai departe să 'i-se aștearnă o socolă despre prețul blanchetelor, care preț nepartisat după bucata de blanchetă se va încasa dela părinții sau tutorii școlarilor. Certificatul din chestiune e astfel statorit:

Valabil numai pentru înscrierea la asile sau școale. Numele copilului. . . . Confesia copilului. . . . Locul de naștere al copilului (Este a se numi orașul, ținutul). — Timpul nașterii (an, lună, zi). Numele părinților. . . . Datat în. . . . ziua an. . . luna. . . L. S. . . Matriculant. . .

Petroleul în România. După o statistică întocmită de ministerul de domenii, producțiunea totală a României pe anul 1901 în ce privește petroleul, a fost de 270,000 000 k'gr. sau 27000 vagoane.

Boală de porci s'a dovedit în Avrig, de aceea esportul porcilor e oprit din aceasta comună.

Têrgul de țeară din Cohalm a fost de data asta bunșor. S'au mânat la târg vre-o 12.000 de vite, dintre cari s'au vândut 4056 vite albe, 196 bivoli, 898 cai, 49 oi. Comunele, cari au avut vite îngrășate cu trifoiu, au vândut mai bine.

Comasarea în Dobîrca. Judecătoria din Mercuria a făcut cunoscut, că cei-ce vor să facă reclamațiuni etc. din cauza comasării din Dobîrca, unde s'a schimbat cartea funduară, au timp până în 15 Octomvrie a. c.

Taxă postală urcată. Deodată! cu scumpirea cărților postale, s'a urcat și taxa pentru cecurile casei de păstrare postale dela 4 la 5 bani, dacă pe dosul lor se fac comunicări scripturistice; când nu se scrie nimic pe partea inversă a cecurilor, ele sânt scutite de ori ce taxă postală.

Esploatări de păduri și mine prin capitaluri franceze. După stăruințele dlor ingineri Cucu Starostescu și A. Polizu-Micșunești, s'a fondat o societate pe acțiuni, cu un capital de 1500 000 în scopul exploatării de mine și păduri din România.

FELURIMI.

Cei mai mici doi domnitori. Regele Italiei a fost primit din partea Țarului cu o afabilitate deosebită. Cei doi domnitori s'au îmbrățișat și sărutat și nici unul n'a trebuit să se plece sau ridice ca să poată sărute, fiindcă dintre domnitorii din Europa sânt cei mai mici de statură.

Dacă ei sânt mici, apoi soțiile lor sânt cu atât mai înalte. Soția Țarului Nicolae II. e Germană, principesa de Hessa, și e cel puțin cu o palmă mai înaltă decât bărbatul seu. Soția regelui Italiei, Elena, fiica domnitorului Muntenegrean, e asemenea mai înaltă decât soțul seu, astfel că de câte-ori părechea regescă ese la primblare poporul își face observații în privința staturii imposante a reginei.

Dintre femeile domnitorilor din Europa regina Italiei și împărăteasa Rusiei sânt cele mai înalte.

Fiica unei țerance regină. Pe timpul regelui Carol I. al Angliei (1625—1649) a venit o țerancă la Londra să între ca servitoare. Numai după multă căutare a aflat loc la un berar. Ea era frumoasă, harnică și foarte cinstită. Berarul se îndrăgostii de ea și o luă de nevastă. El muri însă curând, lăsându-i întreaga lui avere. Având niște încureături, trebui să-și iee un avocat. Cineva 'i-a recomandat pe Hyde — ajuns mai târziu conte de Clarendon. Acesta încă constată în curând însușirile frumoase ale ei și o luă de nevastă. Fructul acestei căsătorii a fost o fată, pe care a luat-o de nevastă regele Iacob al Angliei. Ea a fost mama reginelor Maria și Ana.

Credința deșeartă a Sultanului. Se știe că Sultanul Abdul-Hamid crede toate fleacurile. Fiind tiner, un dervis (călugăr) cu numele Ebul Udaa îi prezise, că va încinge într'o zi sabia lui Osman și că va fi Calif. La aceea epocă Abdul-Hamid nu era încă moștenitor al tronului. Dar' împrejurările aducându-l mai târziu pe tronul Osmanilor, luă pe lângă dînsul pe dervis și îl numi consilier. El e astăzi, ca să zicem așa, mână dreaptă a Sultanului în toate afacerile publice.

CRONICĂ.

AVIS. Cu numărul de față s'a sistat trimiterea joi la toți aceia cari încă nu și-au renoit abonamentul.

Alegere de director gimnazial în Năsăud. Director al liceului fundațional în Năsăud a fost ales dl Ioan Păcurariu. De 4 ani a trăgănat ministrul chestia, refuzând întărirea celor aleși, după timpuri, de comisiunea fondurilor în persoanele dlor Dr. Pavel Tanco, apoi Virgil Șotropa și Emil Domide.

Eară Iancu. În 1 Aug. s'a ținut congregația ordinară a comitatului Arad. Orașul Arad a cerut, ca comitatul să ceară dela dieta din Budapesta, ca să i se ridice lui Kossuth un monument mare, dar' cât mai curând. La desbateri a vorbit și avocatul român, dl Dr. St. C. Pop, care a zis între altele:

»Noi Românii nu putem primi ridicarea unui monument pentru Kossuth din vistieria statului, până când nouă și din proprii bani ni se interzice a ridica monument lui Avram Iancu.

»Dar o împrejurare dureroasă ne îndeamnă și mai tare a sta pe lângă hotărîrea noastră. Înainte de aceasta cu câteva zile »Független Magyarorszag«, foaia partidului kossuthist, a numit pe eroul națiunii române »tălhar ordinar«. Nu este Român, pe care să nu-l cuprindă ură și dispreț față de aceste vorbe ticăloase.

»Ne-a vătămât în cele mai gingașe și sfinte sentimente organul acelei partide, care grăbește ridicarea monumentului, fără de a fi desaprobat de cătră d-voastră, ori luat la răspundere din partea procurorului, și pentru aceea Român oîstit nici când nu va pute adera la propunerea d-voastră.

»Avram Iancu își doarme somnul vecinic aci, la marginea comitatului nostru și nu se poate odihni de insultele procurorului și ale jurnalisticei d-voastre.

»Dacă voiți să faceți un început de loialitate și voiți să vă arătați drepti și justi, primiți propunerea mea, ce o fac în numele tuturor Românilor, ca congregațiunea noastră să facă propunere înaltului guvern, ca fără de amînare să ridice opreliștea pusă pe fondul lui Iancu și să-l predea destinațiunii sale; atunci și noi vom uita injuriile ce ni s'au adus și vă vom considera ca pe unii, cari știți respecta și drepturile altora.

Se înțelege, că propunerea dlui Pop n'a fost primită, ci din contră toți membrii maghiari, întovărășiți și de unul, care s'a născut Român, dar' acum s'a renegat (Sever Bocșan), au făcut o gălăgie ne mai pomenită. Pentru aceea noi tot știm cine a fost Iancu, cu care nu se poate asemăna Kossuth nici odată.

Intru mărirea lui Dumnezeu. Spectabila doamnă Elisaveta Bian din Făget a binevoit a înfrumuseța sf. noastră biserică cu două feșice de lemn înaintea altarului în preț de 24 cor. Spectabila doamnă Cornelia Pop n. Bian, protopopeasă în Morlaca, a cumpărat pe seama sf. noastre biserici o prea frumoasă cruciță pe masa altarului din argint de China în preț de 40 cor. Valeriu Trif, cojocar în Toplița-română, fiul parohului din Făget, un rînd de vestimente sacre vinete în preț de 60 cor. Gligor Bian și soția sa Anica, o cădelniță frumoasă în preț de 12 cor. S'a cumpărat un potir suflat cu aur în preț de 60 cor. la care au contribuit spect. dnă Elisaveta Bian 12 cor. Spect. dnă Ludovica Bian, 11 cor., Alesiu Trif, preot 2 cor. Susana Trif 2 cor. Lucreția

Trif 2 cor. Victoria Trif, 2 cor. Ioan Velicea, învățător 4 cor. Alexandru Săbău 2 cor. Mai multe femei câte 1 cor. Curatorul bisericesc le mulțumește dorindu-le răsplată dela bunul Dumnezeu. Făget, 22 Iulie 1902. Alexiu Trif, paroch gr.-cat. George Genea, curator.

— Evlavioșii creștini dl Petru Pașca și Nicolae (Cula) Gligan au dăruit bisericii gr.-or. din loc un rînd complet de odășd'i bisericesti, precum și procovețele de lipsă la serviciul divin. Asemenea a testat bunul creștin Petru Drăgus tot pe seama bisericii de aici o grădină frumoasă cu pomi în estensiune de 40 stîng. Pentru aceste fapte nobile aduc în numele comunității noastre bisericesti și pe calea aceasta marimioșilor donatori sincerile și preacălduroasele noastre mulțumiri *Sălciva de jos*, la 23 Iunie 1902 *Romul Gomboș*, presbiter gr.-or.

— Toma Moldoveanu și soția Maria, care nu de mult a venit în comuna noastră *Valea-Dosului*, au cumpărat un rînd de vestimente preoțești în sumă de 76 cor. atît de frumoase cît să se tot uite omul la ele. D-zeu să le deie mult bine și sănătate acestor creștini *Gligoris Porcariu*.

Petreceri. Duminecă, la 10 Aug. n., se va sranja o producțiune teatrală împreună cu joc în sala hotelului comunal din Șeica-mare. Începutul la 8 ore seara.

— Tinerimea română din Galeș va aranja o petrecere cu joc în 10 August st. n. cu ocaziunea tinerii adunării generale a despărțământului (V. al Săliștei) »Asociațiunii« în »Bercul junilor«. Începutul la 3 ore p. m.

La cas de timp nefavorabil în sala școlii. — Contribuțiunile benevole în folosul despărțământului și școlii române din loc se vor cuita pe cale publică. Invitări speciale nu se fac.

Otrăviți cu ciuperci. În comuna Zagyarona s'a otrăvit o familie întregă cu ciuperci. Plugarul Petre F. adunase în pădure ciuperci, între cari au fost și veninoase. Seara le-a mîncat la cină. Curînd după masă i-au apucat pe părinți și pe cei șase copii ai lor dureri grozave și după câteva clișuri au murit toți, afară de un copil, care se vede, că numai le-a gustat.

E rău de Țigani cortorari. La ministerul de interne s'a ținut o conferință, în care s'a hotărît, că fiecare comună să fie silită să primească câteva familii de cortorari, cari se vor deprinde cu munca câmpului sau cu vre-o meserie. Pentru cortorarii, cari nu vor voi cu nici un preț să stea pe loc, se vor face două institute mari (un fel de închisori), în cari se vor primi câte o mie de Țigani. La toamnă e vorba, ca proiectul de lege să fie înaintat dietei. Să înțelege, că mai toți Țigani vor fi așezați în comunele maghiare, ca să înmulțească nația.

Fapta unei nebune. În comuna Soca (Bănat) a inebunit biata femeie Valeria Muntean, fără veste. După cum se scrie din Timișoara și-a omorît apoi cu un topor copila de 4 ani și băiatul de 7 ani. După omor a ingenunchiat lângă cadavre și a început să se roage.

Și-a împușcat feciorul. În Șarpatoc a venit băiatul de 18 ani al locuitorului A. Schmidt târziu acasă. El era beat. Făcînd gălăgie a spăriat pe tatăl seu, care crezînd că au năvălit hoții a luat pușca și l-a pușcat. Nenorocitul a murit încă în noaptea aceea.

Furtul unei muribunde. La un morar din Germania zăcea mamă sa de moarte. Despre femeie se vorbea că e foarte bogată și câteva neamuri mai de aproape se temeau, că ea va lăsa în-treaga ei avere morarului. Ca să nu moară făcînd testamentul în felul acesta, s'au pus și au furat-o într-o noapte cu pat cu tot. Bêtrăna n'a fost aflată pînă acum.

Bucate arse. În *Periamos* au ars bucatele de pe 400 jugere. Numai doi țărani mai săraci și au fost asigurat bucatele — În *Chigineu* au ars pe pusta dela Samoșhid 67 clăi de bucate.

Emigranți din Ungaria în România. După o statistică a ministrului de interne într-o singură lună au plecat din Ungaria la România 3609 persoane, între cari 2143 *Sicui*, 715 *Români* și restul Sași și Maghiari din Țeara-ungurească.

Cartea despre cărțile funduare scrisă de dl Dr. V. Moldovan se află de vânzare cu 15 cr. (30 bani) la librăria arch. diecesană și la Krafft în Sibiu. O spunem aceasta ca răspuns celor-ce ne tot întrebă de ea.

Iertarea dării celor păgubiți de furtuni Judecătoria administrativă a adus în timpul din urmă o deciziune, prin care declară, că de a i înainte pagubele suferite de economi prin furtuni au să fie puse pe același rînd cu pagubele cauzate prin foc respective potop, deci de a i înainte și economii, cari au suferit daune în urma furtunilor, au dreptul să ceară ca să fie iertați de a plăti dare pentru holdele nimicoite. Căci pînă acum forurile financiare respingeau toate rugărilor de scutire de dare, venite dela economii păgubiți în urma furtunilor. Asta e puțină despăgubire pentru paguba suferită, care poate fi întoarsă numai prin asigurare.

S'a spînzurat în beție. Florea Solac, ziler în Arad, s'a dus din cărcimă acasă turtit de beatură. S'a luat apoi la harță cu nevasta, care a fugit dinaintea lui de acasă. Când s'a reintors și-a găsit bărbatul atîrnînd de un ștreang, sub streșina casei. Nefericitul s'a spînzurat și când nevasta l-a aflat era mort.

Lordul Kitchener, care e în vîrstă de 51 de ani, s'a decis la un pas față de care pînă acum n'avea nici o înclinare: să se însoare. Se zice, că în curînd își va sërba cununia.

† **Demetriu Dogariu,** valorosul învățător și director al școlii române grec-orientale din Satulung, a încetat subit din viață Mercuri dimineața în etate de 56 ani și după un serviciu de 37 ani împlinit cu mult zel. În mormîntarea i-s'a făcut Vineri.

La fondul »Masa învățăcelilor meseriașilor români« administraț de »Reuniunea sodalilor români din Sibiu«, au binevoit a mai contribui următorii d-ni: X. Y. (Loco), 60 bani; Nicolae Gavrea, paroch, Bendorf, 50 bani; Ioachim Trif, paroch, Verd, 40 bani; »Reuniunea meseriașilor Andreiana din Sebeșul-săsc«, 60 bani; Nicolae Paraschiv, econom în Avrig și fiul seu Nicolae Paraschiv, student în clasa a III-a gimnazială în Sibiu, fiecare câte 1 cor.; Bucur Boleta c. și reg. locotenent de contabilitate, în Bihaci (Bosnia), 2 cor.; Dionisie Roman, candidat de avocat, 40 bani; Fîruța Fodor, (Mediaș) 20 bani; Vasile Gămulea, funcționar la »Albina«, 50 bani

Lucruri slabe. Economul C. Stoienescu din *Remetea* (Bănat) plecase cu nevasta la Lugoj, lăsând pe soacră-sa cu grija casei. Câțiva mișei s'au folosit de depărtarea lui, au intrat în casă, au legat pe bătrâna fedeleș și au jefuit ce au aflat în casă. După reîntoarcerea stăpânului s'a făcut arătare la gendarmerie, care a prins în curând trei paseri, cari sânt acum în temniță.

În Reiat (Ungaria) au intrat noaptea 3 hoți înarmați în casa economului Ioan P. După ce au jefuit cămăra, se pregăteau să-și încarce prada pe un car. Atunci s'au trezit și locuitorii casei și au alarmat pe vecini. Tăharii i-au primit pe aceștia cu pușcături de revolver, dintre cari una a nimerit pe un vecin de moarte. În învălmășeala produsă mișei au scăpat fără să-și fi prins până acum.

Dela învățătorul Manoil din *Fofeldea* au furat hoți necunoscuți dintr'o lădiță 110 cor.

În Sălimbăr a intrat A. Städter noaptea pe la 11 ore în prăvălia lui Kral. Acesta și cu nevastă-sa s'au pomenit din somn și au vrut să pună mâna pe hoț. Acesta a dat să sară pe fereastră, dar' bătrâna l'a apucat de picior și l'a tras în odaie. Hoțul a scos atunci briceșul și a început să-l împănțe în femeie și în bărbat. El e prins.

Pojarul a izbucnit în Șura-mică

O junincă de bivoliță de 3 ani s'a pierdut dela George Bănuțiu din Bogdana (Kasapatak), p. u. Vármező. Aflătorul binevoiască a-l încunoștința, căci își va căpăta răsplata cuvenită.

Se poate? Un Român trecător prin Vlădeni ne scrie, că dând în vorbă cu primarul de acolo a observat, că pe acesta îl înșapă ceva dintr'odată sub limbă și nu mai vrea să vorbească românește, ci numai ungurește. Oare fost-a primarul după aceea la medicul, ca să se lecuiască?

Scaltele dela Avrig. Un Român de ai noștri din Brad (lângă Sibiu) ne scrie, că a avut un băiat bolnav de mult timp de reumatism, de care nu l'a putut scăpa nime. L'a dus însă la scaldete sărate din Avrig și în 2 săptămâni s'a făcut băiatul sănătos. Recomandăm și noi scaldetele din Avrig, unde trailul e și foarte ieftin, nu ca la scaldetele unguerești din alte părți.

Primiri la teologie. Consistorul arhidieceșan din Sibiu în ședința de Marți a primit pentru secțiunea teologică a seminarului arhidieceșan pe următorii candidați: Albu Vasile, Andreiu Octavian, Armean Petru, Avram Ioan, Căldărea Ioar, Cerbicean Nicolae, Constantin Nicolae, Constantinescu Romul, Curea Laurențiu, Debu Vasile, Dumitru Romul, Andreiu Ioan, Lațig Alexiu, Lula Adam, Manu Zaharie, Morușca Pompeiu, Neșca Vasile, Puican Petru, Spătariu Vasile, Stirc Nicola, — toți cu examen de maturitate; Radu Alexandru, Chicomban Nicolae, Dan Stefan, Gurea Ioar, Garoiu Georgu, Grecean Ioan, Plotogea Ilariu, Popa Ioan, Străulea Demetriu, Vișoiu Ignat, toți cu 8 clase gimnasiale și Herman Alexandru cu 7 clase gimnasiale.

Prinț pele Carol. Știrea, că prinț pele Carol al României va fi trimis la toamnă într'o școală militară din Berlin, se desminte. Regele român vrea ca moștenitorul tronului român să primească o creștere curat românească, de aceea va trebui să învețe mai întâiu în școlile românești.

Tirită după căruță. Dumineca trecută se oprise o Româncă cu căruța la un ferar din Poarta-Turnului (Sibiu) ca să-și potcovească un cal. Pe când ferarul potcovea calul, celalalt s'a spăriat și a dat la fugă. Țeranca l'a apucat de frâu, dar' calul a trântit-o la pământ și a tirit-o după sine. Lovită cu copita, biata femeie a amețit. Câțiva oameni sărind au ridicat-o și dus-o la un medic. Calul cu căruța a putut fi prins numai după o goană nebună.

Din tâlhăriile bulgărești. Bădiții, cari au răpit deunăzi 3 elevi ai școlii comerciale române din Ianina, au trimis un emisar la părinții a 2 din acești elevi, cari sânt mai bogați, cerându-le o despăgubire de 2500 lire turcești pentru liberarea copiilor lor.

Părinților celui d'al treilea elev, cari sânt săraci, ei n'au cerut nimic și se crede că copilul acestora va fi eliberat de briganzi

Băeții au fost duși în creerii munților și sânt tiriți zilnic în urma bandei, prost hrăniți și tratați cu cruzime.

Părinții lor desnădăjduiți se silesc să adune suma cerută ca răscumperare.

De ale prostiei omenești. În *Ohaba-Forgaci* (Timiș) au desgropat veduva și feciorul răposatului G. Branco cadavru acestuia, l-au tăiat bucăți și l-au ars în var. Prinți, au declarat, că duhul lui Branco l'i s'a arătat și ca să nu mai vină la ei, au tăiat pe mort.

În Hrenovița se spânzurase un țeran. Curând după sinucidere a urmat o secetă. Țeranii superstițioși (cu credință deșartă) au crezut, că seceta provine din cauza sinuciderii, de aceea au desgropat pe mort și au umplut mormântul cu apă, astupându-l pe deasupra cu pământ. După aceasta s'au dus liniștiți acasă, așteptând ploaia. În locul ei au venit însă gendarmii, cari i-au dus la judecătorie.

Falsificatori de bani. O bandă de falsificatori de bani a fost descoperită în Radmanieș. Gendarmeria a observat, că câțiva locuitori de-acolo au dintr'odată mulți bani. Ea a cercetat în locuința acestora și la unul a aflat 626 coroane și florini făcuți din plumb. La ascultare s'a dovedit, că păcătoșii erau în tovărășie cu un Țigan Mita Hordu, care a scăpat însă până acum.

Dragoste între soți. Femeia Slovacului, despre care am spus în numărul trecut că a fost adusă cale de 8 zile cu roaba la Budapesta, a murit în spital.

Greva muncitorilor agricoli din Galiția. În Galiția a izbucnit o grevă generală a muncitorilor agricoli. Comisarul districtual din Szerzeniwce a angajat muncitori din Bucovina, cari au eșit la câmp, escortați de soldați. Greviștii au atacat soldații, femeile greviștilor au îmbrățișat genunchii soldaților, și-au descoperit pieptul, zicând, să le străpungă pe ele, apoi s'au culcat în stradă formând baricade vii. Soldații numai cu mare greutate și-au putut face drum printre femei.

Grindină. În Nagy-Szöllös a fost Dumineca trecută o grindină în mărimea ouălor de porumbel, care a stricat toată recolta. Patru oameni, cari lucrau la câmp, au fost omoriți.

Urși. La stina Șerbota (munții Sibiiului) a împușcat un cioban pe un urs împușcătura norocoasă a scăpat pe cioban de moarte, căci el în fuga lui, ca să scape de urs, își rupsesse o mână. Tot în noaptea aceea a venit alt urs la stână, dar' a fost alungat.

Convocări. Despărțământul >Cluj< al reuniunii învățătorilor greco-cat. din arhidieceșan de Alba-Iulia și Făgăraș își va ține adunarea a doua a anului curent în 28 August n. în școala gr. cat. din Feneșul-sănesc, la care se invită toți învățătorii despărțământului, d-nii directori școlari și alții cari se interesează de înaintarea învățământului popular.

— P. T. membrii >Asociațiunii< de pe teritoriul despărțământului V. al Seliștei, sânt invitați la adunarea generală ce se va ține la 10 August st. n., în comuna Gales, la 10 ore a. m.

Un accident. Duminecă, în 3 August dimineața ministrul român Aurelian, care se află la băile dela Călimănești, eșind cu familia sa la plimbare spre Căciulata, trăsura s'a răsturnat și ministrul și-a rupt brațul și umărul stâng. Familia a scăpat cu spaima.

Antisemitismul în America. O telegramă din New-York anunță, că la trecerea cortegiului funebru al unui rabin pe dinaintea fabricii de mașini a lui Hoc, lucrătorii antisemiți dela fabrică au improșcat cu apă pe acei cari urmau carul funebru. Urmarea a fost o încăerare stranică între creștini și Jidani. Aproape 150 dintre aceștia din urmă sânt răniți. Caracteristic e, că înșiși poliștii scuturau din rășputeri cu bastoanele lor cef-tanele jidovești. Presa jidovească dela noi și din Viena, în frunte cu >Neue Freie Presse<, strigă >Ach vai!< și amenință pe Americani cu toate relele.

Pentru medicinistii români. Atragem din nou atențiunea medicinistilor români asupra concursului pentru stipendii, pe cari le primesc cei ce se îndatorează să servească ca medici în armată. În primele 5 semestre primesc pe an 480 cor., în semestrele 6-9 câte 720 cor. și până la câștigarea doctoratului 1008 cor. Rugările să se înainteze prin decanatul facultății de medicină la ministerul de războiu.

Furtună. Luni după prânz pe la 2 ore s'a descărcat asupra comunei Orlat o furtună împreună cu grindină de mărimea alunelor, care a ținut vre o 5-7 minute. A făcut mari stricăciuni grânelor, cari sânt deja coapte și în mare parte nesecerate.

Scăderea populațiunii în Irlanda. Zilele aceste s'au publicat datele statistice asupra numărului populațiunii Irlandei. Din aceste rezultă, că în cei zece ani din urmă populațiunea a scăzut, prin emigrări, cu 245,975 de suflete.

Coroane eterne. Întru eternizarea memoriei regretatului *Ioan Stanciu*, econom, contribuie fiica sa mașteră *Elena Sift*, la fondul veduvelor și orfanilor meseriașilor administrat de >Reuniunea școlărilor români din Sibiu<, suma de 2 cor. La acelaș fond mai contribuie parochul *Constantin Dimian*, în amintirea răposatului sau tată regretatul *Spiridon Dimian*, din Brețcu, 2 cor.

La fondul de 20 bani, întemeiat de >Reuniunea școlărilor români din Sibiu< pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare pe seama meseriașilor rom. din Sibiu, au mai dăruit următorii: Ioan Dragomir, Maria Popescu, Teofil Bărsan, Romul Marienescu, Ioanichie Olariu și Vic. Tordășianu, fiecare câte 20 bani; Dr. Vasile Dan, adv. 1 cor.

Al 23-lea. Zilele acestea cassaria-tul »Reuniunii române de înmormântare din Sibiu» a solvit erezilor răposatului econom Ioan Stanciu din Sibiu, fost membru al numitei reuniuni, ajutorul statutar. Acesta este al 23-lea caz de moarte în sinul Reuniunii noastre.

Dare de seamă și mulțumită publică. Tinerimea școlară și adultă din Agârbiciu (tract. Turda) a dat un concert în Dumineca Mironosițelor, al cărui venit curat s'a destinat pentru biblioteca școlară.

La succesul material al aceluși concert au contribuit următorii domni:

George Simu, (Gheja) 3 cor.; Kovacs István, Ménessági József, Simonfy Ödön (toți din Agârbiciu) câte 3 cor.; Iosif Urcan (Turda) 3 cor.; Fodor Laszlo (Agârbiciu) 2 cor. 40 bani; Ionel Mesaroș, cand. de adv. (Turda) 2 cor.; Iuliu Pop (Urea) 2 cor.; vcd. Maria Rațiu, Silviu Bologa (ambii din Turda) câte 2 cor.; Ioan Marincă (Tur) 2 cor. Ariton Mijea (Ghiris) 2 cor.; D-șoara Cornelia Orășan (Sâniacob), 2 cor.; Vincențiu Orășan, Ioan Vescan, Biró György, Horváth István, Ioan Trombitaş, Michail Șirean, Alex Șerean, Ioan Vana, Nagy Albert, Sükösd Sándor, Füssy Ida, Fülöp Gyula, Ménessági János (toți din Agârbiciu) câte 2 cor.; Ioan Popa (Harastăș) 1 cor. 60 bani; Szaniszló Lajos (Agârbiciu) 1 cor. 40 bani; Maria Pop (Fenes) 1 cor. 40 bani; Basiliu Căsan, Alex. Pinteș (Cristiș) câte 1 cor. 20 bani; Remus Roșca (teolog Sibiu), Constantin Lalu (Tilișca), Todor Ciorea (Harastăș); Emanuil Seiohe (Urea) Ioan Hârșan (Lita-română), Petrea Tulburean, Iosif Zăhan, Ioan Pelea, Stefan Felezeu (Turda), Ioan Dragota, Ioan Tritean, Szatmári Ferencz, Goldenfeldnè, Márton Mozes, özv. Fabian Ferencznè (Agârbiciu) câte 1 cor.; George Jova, Simion Tătar, Mihail Pop, Mihail Turean, Ana Sêrb, Sîia Jova, Ana Turean lui Chifor (Agârbiciu) câte 50 bani; Sükösd Berezi (Agârbiciu) 10 bani.

Din venitul total subtrăgându-se speșele, rămâne un venit curat de 10 cor. 10 bani; care sumă s'a și alăturat la fondul bibliotecii; ear' marimimșoșilor spriginitori li se exprimă și pe calea aceasta cele mai sincere mulțămiri.

Agârbiciu, 25 Maiu 1902.

În numele comitetului aranjator Vincențiu Orășan, presbiter.

Concursuri bis.-școl.

Archidiocesa gr.-or. Sibiu. Post. Inv. Andrașfalăul-român, ppresb. Sighișoarei; Cinadia, Gârbova, Tău, ppresb. Merourei; Ciceu-Corabia, Gârbova, ppresb. Dejului; Vêrd, Chirpêr, Proștea, ppresb. Agnizei.

Diocesa gr.-or. Arad. Bătușa, Căprușa, Troaș, ppresb. Radnei; Honțisor, Sêcaș, Șoimuș-Buceava, Mădrigești, Valea-mare, Gura-vale, Sêrbi, Prăvăleni, Dobroș, Tomești, ppresb. Hăl-magiului.

Știri din piață.

Făgăraș. Grâu hl. 12—1450, șecară 8.50—10, orz 7—8, ovês 5.50—6, cucuruz 10—11 cor.

Piața banilor din Sibiu. Galbî-nul 11.30; 20 lei (hârtie) 18.96; 20 lei (argint) 18.80; lira turcească 21.40; lira engleză 23.80; 20 marce 23.34; napoleonul 19.—; rubla (hârtie) 2.52, rubla (arg.) 2.44 cor.

Bursa din Budapesta. Grâul, 50 chlgr. bănațenească 6.70—6.90; șecară (nouă) 5.75—6.10; orz 5.15—5.40; ovês 5.50—5.90 cuc. 4.90—5.90; cinoantin —.

RÎS.

Țiganul șiret.

Pe Cula îl ajunse năpasta. Il asen-taseră. S'a obișnuit el cu chiu cu vai la miliție, dar' cele găluște peste făloi, cu cari îl dăruia caporalul, nu prea îi veneau la socoteală. L-ar mai fi înju-rat el pe caporal, dar' vezi, nu îndrăș-nia. Într'o zi îl întrebă pe caporal: »S'trăiți, don caporal, ce pățește solda-tul, care 'i-ar zice caporalului porc de câne? — »Ar zbură iute într'o gaură și s'ar odihni câtva timp. — »Dar' dacă-'și gândește numai lucrul acesta? — »Atunci nu pățește nimic. — »Bine, atunci numai 'mi-o gândesc, zice Țiga-nul, dar' — vai ce găluște neferte a trebuit să înghită!

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Dlui N. Posa, Galeș. Vorbirea, de care întreb, nu s'a publicat încăiri.

Dlui I. Cămpăan, teol. abs. Palatca. In-soșirile de creditj Raiffeisen de Dr. A. Broto 1 cor. 60 b. Societăți de cumpătare de G. Aluș, 1 cor. la librăria W. Krafft în Sibiu. Porto pen-tru amëndouë 15 cr.

Dlui Călușar Lazar, ec. Semblac. Hală de vênzare e în Budapesta. De negoșul acesta te poți apuca numai putënd aduna unt mult, oăci altminteri te vine scump transportul. Se înțelege, că nu poți câștiga coroană la coroană, ci cu mult mai puțin.

Dlui V. Pop, inv. Nu fi așa fricos. Legea zice, că cel-ce o are, trebuie să o deie, cel-ce nu o are, nu o dă și lucru-'i gata.

Dlui Part. Giurgescu, Runc. Le publi-căm. Vrei să le tipărești în broșură separată? Atunci trebuie plătit, dar' la Foaie nu.

Dlui Achidim Coșa, Feldru. Se vede, că banca s'a lăsat de împrumuturile acestea.

Pentru redacție și editură responsabil: Victor Lazăr.

Proprietar: Pentru »Tipografia», societate pe acțiuni Iosif Marshall.

Atelier de lăcătușerie în Sibiu.

Subsemnatul aduc la cunoștința onoratului P. T. public, cum că după o praxă de mai mulți ani în cele mai renumite ateliere din monarhie și străinătate, ca al dlui Valerian Gillar, lăcătușul de artă și construcție al curții ces. și reg. din Viena etc. etc., 'mi-am deschis un

atelier de lăcătușerie de artă și construcție

în Sibiu, Rosenanger nr. 9 (Tîrgul brânzei)

unde efectuesc tot felul de lucrări aparținătoare acestei branșe, precum:

Porți de fer, balcoane, terase,
galerii, grilajuri de scări și morminte, marchise,
antreuri, luminătoare,
case pentru flori (florări) etc. etc.

în ori-ce stil și după cele mai noue modele. — Afară de aceea am tot-deauna în depositul meu cele mai practice și mai bune

sobe de bucătărie

cât se poate de solid lucrate și cu prețurile cele mai moderate.

Sperând că P. T. public mă va onora cu numeroase comande, fiind singurul măiestru lăcătuș român aici în Sibiu, semnez

Cu deosebită stimă

Eremie Purece,
măiestru lăcătuș.

55 8—10

Gustav Dürr,

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

4 23—

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce fel sunt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată delamine dau 5 ani garanție.

Liste de prețuri se trimît la cerere gratis și franco.

Sosirea trenurilor a Sibii.**Dimineața:**

La 4 ore 12 min. dela Budapesta—Cluj, Predeal, Brașov, (Copșa), tren de pers.

La 6 ore 55 min. dela Budapesta, Arad, Vinț, Sebeș (Hunedoara, Petroșeni) tren mixt.

La 7 ore 04 min. dela Copșa (numai Marția și Vineria).

La 7 ore 10 min. dela Cisnădie—Șelimber; tren mixt.

La 7 ore 33 min. dela Făgăraș—Turnu-roșu, Tâlmaciu, tren mixt.

După prânz:

La 12 ore 40 min. dela Deva, Vinț, Sebeș, (Alba-Iulia, Hunedoara, Petroșeni), tren mixt.

La 1 oră 04 min dela Budapesta—Cluj; Predeal—Brașov (Copșa); tren de persoane.

La 3 ore 37 min. dela București, Căneni, Turnu-Roșu, Tâlmaciu; tren de persoane.

La 3 ore 55 m. dela Cisnădia—Șelimber; tren mixt.

La 7 ore 34 min. (seara) dela Ocna (scalde), tren de plăcere.

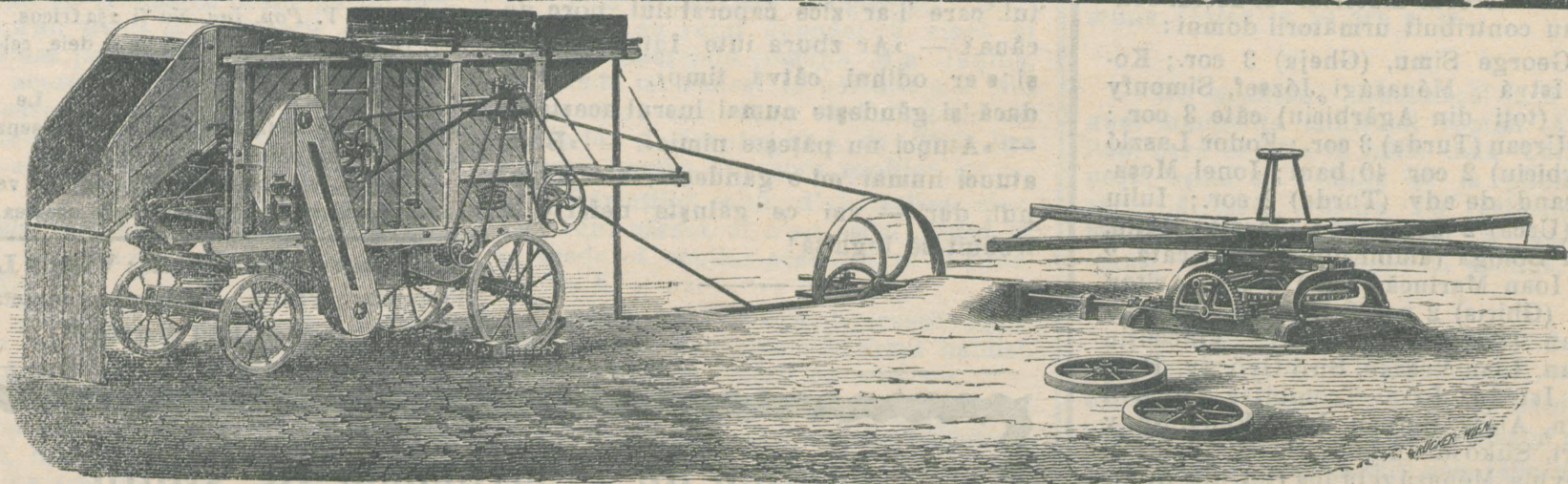
La 8 ore 05 min. dela Budapesta, Arad, Vinț, Sebeș (Alba-Iulia, Hunedoara), tren mixt.

La 8 ore 57 m. dela Făgăraș—Tâlmaciu; tren mixt.

La 9 ore 15 min. dela Budapesta, Cluj, Predeal—Brașov (Copșa), tren mixt.

La 9 ore 48 min. dela Turnu-Roșu, direct dela graniță (din 15 Maiu în fiecare Duminecă și sâmbătoare); tren de plăcere.

La 10 ore 09 m. dela Cisnădie—Șelimber.

Mașini agricole cu garanție pentru construcția escelentă și mâ-nare ușoară liferază fabrica de mașini agricole A. Török în Sibiiu.

Deposit constant: de mașini de îmblătit, de mână, de cai și de aburi, cu roate de transportat, ciururi de curățit în trei mărimi, greble de fân de cea mai bună construcție dela 90 cor. în sus, mașini de sâment, sfirmitor de cucuruz, teasuri de poame, struguri și oleu, trieri, mașini de tăiat nutreț, pluguri etc. etc. Ca o specialitate a firmei se recomandă morile ei cu 1, 2 sau 3 măcinătoare, mîinate cu apă, aburi sau motori.

—== Prețuri moderate și condiții avantajoase de plătit. ==—

Representanța generală pentru Transilvania a fabricii de motori

„Langen & Wolf“ în Viena.

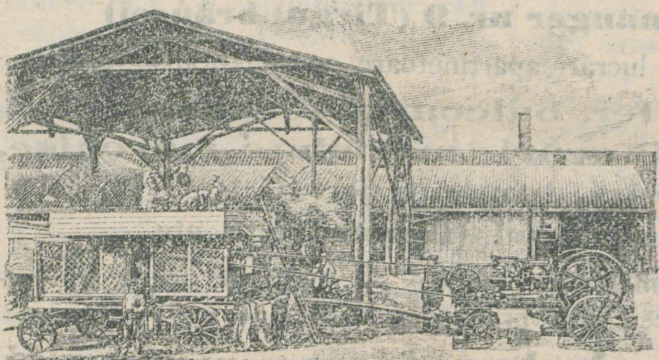
Renumiții motori de benzin Original „Otto“ dela Langen și Wolf sînt cei mai ieftini și mai practici, pentru economi și industriași. Nu e lipsă de mașinist și de focar, ori-ce pericol de foc e eschis, astfel că cu o locomobilă-motor de aceasta se poate îmblăti în mijlocul paielor și pe vreme cu vînt.

Motorul se poate pune ori-și-cînd în mișcare, speșele sînt neînsemnate, numai 5—6 bani pe oră și pentru o putere de cal.

Motorii Original „Otto“ sînt răspândiți în număr de peste 65.000.

Cu prospecte și prelininare de spese stau cu plăcere la dispoziție.

Locomobile de barză și motori se pot vedea în acțiune la ori-ce timp în fabrica mea în Sibiiu.

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. publical meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din afară se nu cufunde ca alte casse ce obvin în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panterate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

— Instalare de lumină Atycelen. —

Gustav Moess,
fabrică de casse în Sibiiu,
strada Poplăclî-mare Nr. 8.

81 9-26